

Tampereen yliopisto

**Opinto- ja kansainvälisten
asiain osaston julkaisusarja**

**Tutkimuksia
ja selvityksiä**

50

2008

LUOVAT HUMANISTIT URAA

**Tosielämän tarinoita Tampereen yliopiston
humanistien opinto- ja urapoluista**

Toimittanut
Ville Kivimäki

ISBN 978-951-44-7288-6
ISSN 1797-5603

Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print
Tampere 2008

SISÄLLYS

JOHDANTO	5
PRO GRADU JA HUMANISTIN TYÖELÄMÄVALMIUDET.....	7
JULKINEN SEKTORI.....	9
Assistant Professor and Finnish studies Coordinator, Anna Leppänen.....	11
Kirjastonhoitaja, Sirkka-Liisa Piirainen.....	15
Kulttuuritoimenjohtaja, Tarja Hautamäki.....	18
EY-tuomioistuimen tulkki, Anne Rasimus	23
Oopperan pääjohtaja, Päivi Kärkkäinen.....	27
YKSITYINEN SEKTORI.....	31
Mainonnan suunnittelija / copywriter, Pasi Janhunen.....	33
Promotion manager, Nina Nurminen	38
Logistiikkasuunnittelija / projektipäällikkö, Maria Heinonen	42
Kulttuuritoimittaja, Ilkka Kuosmanen	46
KOLMAS SEKTORI.....	51
Päsihteeri, Pentti Kotoaro.....	52
Projektisuunnittelija, Toni Honkala.....	56
HUMANISTI YRITTÄJÄNÄ – UUSI MAHDOLLISUUS	61
Yrittäjä, Katri Syvärinen	66

JOHDANTO

Humanistien tutkintojen sisällöt vaihtelevat suuresti. Jopa puolet kandidaatin ja maisterin tutkinnoista muodostuvat vapaavalintaisista sivuaineopinnoista. Tutkintojen sisällön suuri hajonta johtaa luonnollisesti myös suureen hajontaa työelämässä. Tämä käy kiistatta ilmi humanistien uratarinoista.

Tämän kirjan kansien sisään on koottu uratarinoita humanisteilta. Humanisteiksi tunnustautuneet löytyivät Tampereen yliopiston vanhojen opiskelijoiden yhteydenpitokanavan, Alumninetin sähköpostilistan avulla. Yhteydenottoja tuli yli neljäkymmentä. Humanistit siis kokevat, että heillä on asiaa opintojaan ja elämänsä suunnitteleville opiskelijoille.

Kirjoittajat valikoitiin kirjavasta porukasta siten, että kirjoittaja-aines edustaisi humanistisen tiedekunnan nykyistä oppiainetarjontaa. Samalla valintaa suoritettaessa haluttiin tuottaa kansien väliin ennemmin laadullinen kokonaiskuva työelämän suomista mahdollisuuksista kuin määrällisesti edustava otos humanisteille tyypillisistä aloista.

Kirjoittajien monimuotoisuus käy ilmi monella tasolla. Kirjoittajien työelämäkokemuksen haitari vaihtelee siten, että nuorimmalla kirjoittajalla on takana vasta muutama vuosi työkokemusta, kun vanhimmalla on jäljellä vain muutama vuosi eläkeikään. Kirjoittajat työskentelevät monikansallisissa suuryrityksissä, pienessä mainostoimistossa, kansainvälisessä avustusjärjestössä, valtion ja kunnan palveluksessa, EU:ssa, Yhdysvalloissa ja yksityisyrittäjänä.

Uratarinat osoittavat, että luovina pidettyjen humanistien työurat ovat myös luovia. Työelämä on aluksi saattanut muodostua freelancer-töistä, jolloin yhden viikon palkka on koottu jopa kuuden eri työnantajan töistä. Usein harjoittelut ovat kantaneet hedelmää, kuten myös ulkomailla vaihto-opiskelemalla hankittu kielitaito. Tutkintotodistuksessa mainitut markkinoinnin sivuaineopinnot ovat osoittautuneet kullan arvoiseksi, ja monipuolinen aktiivinen toiminta opintojen ohessa on avannut portteja työelämään.

Yllättävän moni kirjoittaja ei koe pro gradu -tutkielmaansa tärkeäksi työn saantiin vaikuttaneeksi tekijäksi. Arvosanalla tai gradun aiheella ei siis näytä olevan merkitystä työllistymisen kannalta. Tämä on yllättävää sikäli, että pro gradu -tutkielmahan on useimmiten opintouran suurin ja työläin yksittäinen projekti. Tutkielman tekeminen vaatii pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta, suurten asia-

kokonaisuuksien hahmottamista ja informaation muokkaamista muodosta toiseen. Voisiko olla niin, että pro gradu -tutkielman merkitys ei näykään suoraan työn saannissa, vaan epäsuorasti suurten asiakokonaisuuksien hallintana ja suunnitelmallisuutena.

Uudenlaisia mahdollisuuksia humanisteille avaa yrittäjyys, aihe joka sivuutetaan säännöllisesti uraoppaita tehtäessä. Tämä kirja tekee perinteeseen poikkeuksen: aihetta avaavat yliopistonlehtori Marko Nenosen artikkeli *Humanisti yrittäjänä – uusi mahdollisuus* ja suomen kieltä pääaineenaan opiskelleen Katri Syvärisen tarina yrittäjyydestä. Nenosen artikkeli ja Syvärisen kokemukset liittyvät läheisesti viimeaikaiseen ilmiöön, jossa yrittäjyys ja palkkatyö lähestyvät toisiaan. Sama henkilö saattaa työuransa varrella vuorotella palkkatyön ja yrittäjyyden välillä. Usein palkkatyö ja freelance-tyyppinen yrittäjyys limittyvät, erityisesti humanistisilla aloilla. Käytännössä kääntäjä saattaa siis samanaikaisesti tehdä töitä käännöstoimistolle palkansaajana sekä muita käännöstöitä yksityisenä yrittäjänä. Tiedot pohjautuvat Turun kauppakorkeakoulun tutkimukseen *Yrittäjyyden ja palkkatyön rajapinnalla? Työn ja toimeentulon rakentuminen eri ammateissa 2000-luvun Suomessa*.

Tämän oppaan tarkoituksena on tarjota virikkeitä opinto- ja urasuunnitteluun. Tosielämän esimerkkien kautta, henkilöiden omin sanoin kirjoittamana, saa sisäpiirin näkemyksen eri ammatteihin – yrittäjyyttä unohtamatta. Varsinainen työ jää kuitenkin lukijalle. Lukijan työnä on pohtia omaa osaamistaan ja koulutustarpeitaan. Mitä minä haluan opiskella? Mitä minä haluan tehdä työkseni? Miten saavutan päämääräni? Mikä olisi minun unelmatyötäni? Vastaukset ovat aluksi hyvin epämääräisiä. Matkan varrella vastaukset kuitenkin kirkastuvat tai vaihtuvat toisiin. Lopullista vastausta ei ehkä koskaan löydy, mutta pääasia lieneekin itse matka, ei määränpää.

Uratarinoiden myötä on selvää, että humanistit osaavat, mutta osaaminen pitää tunnistaa ja tunnustaa. Ollaan rohkeasti luovia. Maailma tarvitsee meitä.

Ville Kivimäki, FM
Suunnittelija, Teknillinen korkeakoulu
Tampereen yliopiston Humanistisen tiedekunnan
opiskelijaopinto-ohjaaja 2005–2007

PRO GRADU JA HUMANISTIN TYÖELÄMÄVALMIUDET

”Vihdoinkin valmis” ja syvä huokaus sekä halu unohtaa pro gradu -tutkielma kokonaan, on useimman valmistumisvaiheessa olevan opiskelijan päällimmäisenä tunteena, kun tutkielman viimeinen piste on kohdallaan. ”Onko lopputyö tehty?” on yksi tärkeä kriteeri, kun työnantaja rekrytoidessaan uutta työntekijää käy läpi hakijoiden ansioluettelo. Jos työnhakija toteaa hakemuksessaan, että loppututkinnosta puuttuu vain muutama tentti, ei tämä huolestuta työnantajaa yhtä paljon kuin jos pro gradu -tutkielma on tekemättä. Tähän lopputyön puntarointi sitten usein jääkin. Aivan liian usein lopputyön teon eri vaiheissa kertynyt osaaminen ja lisääntyneiden työelämävalmiuksien perusteellisempi pohdinta jää tekemättä.

Kokoan tähän mietteitäni työurani varrelta peilaten pro gradu -tutkielmaa sekä rekrytoivan työnantajan että työtä hakevan opiskelijan ja maisterin näkökulmasta. Työnantaja korostaa uutta työntekijää rekrytoidessaan, että tehtävässä edellytetään akateemista loppututkintoa ja monipuolista työkokemusta. Vankka ”työnäyte” eli lopputyö nousee harvoin esille työpaikkailmoituksissa tai kun keskustellaan osaamisesta ja kokemuksesta, mitä kyseiseen työhön tarvitaan. Opiskelijan ja juuri valmistuneen maisterin mielikuviiin omista työelämävalmiuksistaan ammennan tietoa työstäni uraohjaajana. Joudun tunnustamaan, että vasta näinä vuosina, kun nykyisessä työssäni uraohjaajana olen tavannut opiskelijoita kasvokkain, olen minäkin vasta oppinut näkemään ja tunnistamaan opinnoista syntyneen osaamisen monipuolisemmin työelämätaidoina. Ohjauskeskustelussa käymme opiskelijan kanssa läpi hänen työkokemustaan, opintoja ja tietenkin myös pro gradu -tutkielmaa työelämävalmiuksien kertymisen näkökulmasta. Keskustelun tuloksena syntyy aina mukavan pitkä työelämätaidojen lista tai paremminkin oman osaamisen tunnistaminen suhteessa työmarkkinoihin.

Miksi suunnitelmallista työtettä, suurten asiakokonaisuuksien ja pienten yksityiskohtien hallintaa vaativa sekä hyvää kirjallista esitystä edellyttävä pro gradu -tutkielma jää hyvään työkokemukseen verrattavana osaamisena niin usein ansioluettelon hännille? Pro gradu -tutkielman nimikin jää usein mainitsematta, ellei se liity suoraan haettavaan työtehtävään. Näin onnellinen tilanne osuu kohdalle harvoille kaikkia yliopistomme oppiaineitakin ajatellen. Vain harvoin ansioluette-

lossa tai hakemuksessa on purettu auki pro gradu -tutkielman rakentuminen vaiheittain seminaarit mukaan lukien eli oppiminen omasta projektista. Tilaustyönä tehty lopputyö muuttaa luonnollisesti sen merkitystä sekä työnantajan ja opiskelijan silmissä. Humanistisilla aloilla tilausgradun tekemisen mahdollisuus tarjoutuu harvemmin eikä välttämättä edes sovi useimpiin oppiaineisiin vaihtoehdoksi.

Valmistuneen maisterin tilanne on nykyisin huomattavasti erilainen kuin oli muutama vuosikymmen sitten, jolloin nykyisin työnantajina ja rekrytoijina ovat itse ovat siirtyneet työelämään. Maistereita valmistuu huomattavasti aiempaa enemmän. Yksilöllisen palautteen saaminen opintojen aikana oppimisprosessin vahvistajana on aiempaa työläämpää. Siksi myös humanistisen alan opiskelijan kannattaisi peilata aiempaa vahvemmin pro gradun työstämisestä ja muusta opiskelusta syntyvää osaamista suhteessa työelämätaitoihin. Tässä yhteydessä esim. gradutarkastajan palaute ja seminaarityöskentely voivat nostaa esille osaamisen ja työotteen merkityksen jatkossa eli gradun kokonaisvaltaisempi tarkastelu myös työelämän näkökulmasta voi olla opiskelijaa pitkälle kantava kannustin. On sitten kyse työstä suunnittelijana, tutkijana tai koordinaattorina.

Pro gradu -tutkielman vähäisellä arvostuksella työelämätaitoja lisäävänä opintokokonaisuutena on pitkät perinteet. Sukupolvien välinen vuorovaikutus rekrytointitilanteissa kärsii paikalleen jämähtäneestä mielikuvasta: ”vain tutkimustyöhön aikovien kannattaa panostaa pro gradu -tutkielmansa tekoon ja muut menevät sieltä, missä aita on matalin”. Tämä mielikuva romuttuu työssäni päivittäin, kun kuulen, miten perusteellisesti opiskelijat paneutuvat lopputyönsä tekoon – jospa he muistaisivat kertoa siitä myös työnantajille.

Toivottavasti tämä herättää edes muutaman opiskelijan pohtimaan esim. HOPS:ia oman osaamisensa tunnistamista hiukan monipuolisemmin ja huomamaan, että opinnoissa ja lopputyössä syntyy osaamista, jota työmarkkinoilla tarvitaan, on sitten kyse työstä suunnittelijana, tutkijana tai Key Account Managerina.

Lopuksi haluaisin korostaa: ”Mikään ei ole niin käytännöllistä kuin hyvä teoria”, kuten aikoinaan kiteytti sosiaalipsykologian klassikko Kurt Lewin. Teoria ja käytäntö eivät ole toisistaan täysin erillisiä ja vastakohtaisia asioita, vaan liittyvät ja limittyvät toisiinsa. Tämä tosiasia unohtuu liian usein niin työnantajalta kuin työnhakijaltakin.

Eira Helminen

Uraohjaaja

Tampereen yliopiston ura- ja rekrytointipalvelut

JULKINEN SEKTORI

Vuonna 2004 valmistuneista humanisteista 23 prosenttia oli vakituisessa työsuhteessa vuosi valmistumisen jälkeen. Julkinen sektori on perinteisesti ollut humanististen alojen suurin työnantaja. Kunta ja valtio tarjosivat työtä 62 prosentille vuonna 2004 valmistuneista.

Lähde:

Tampereen yliopistosta vuonna 2004 valmistuneiden työelämään sijoittuminen.

Ura- ja rekrytointipalvelut, Tampereen yliopisto. 2006.

***Assistant Professor and Finnish studies Coordinator,
Anna Leppänen***

Finlandia University, Michigan USA

Pääaine: yleinen kirjallisuustiede

Sivuaineet: naistutkimus, latinan kieli ja antiikin traditio

Työura

Ensimmäinen ”oman alan” työpaikka oli tavallaan suomen kielen opettaminen Oregonin yliopistossa, Oregonissa, Yhdysvalloissa. Tampereen yliopistolla ja Oregonin yliopistolla on yhteistyöhanke, jonka ideana on, että Tampere lähettää Oregoniin vuodeksi jatko-opiskelijan, joka samalla opettaa suomea 4 kertaa viikossa: joko ensimmäisen vuoden kurssia tai toisen vuoden kurssia. Kulut maksaa Tampere.

Itse en edes ollut tällaisesta hankkeesta tietoinen, mutta kun lähettelin sähköposteja työnhakutarkoituksessa suomen kielen laitoksille eri puolille yhdysvaltoja, Oregonista vastattiin, että heillä on vapaa paikka mutta hakeminen tapahtuu Tampereen yliopiston kautta.

Olen kyllä vieläkin ihmeissäni, ettei laitoksella ollut tiedotettu tällaisesta mahdollisuudesta. Oregoniin menijällä ei tarvinnut olla äidinkielen opintoja. Riitti, kun oli maisterin tutkinto ja pääaineena kirjallisuustiede (joko kotimainen tai yleinen) tai suomen kieli. (Toki aluksi oli jonkinlainen haastattelu, mutta koska opinnot oli jo kasassa ja maisterin tutkinto jo olemassa, ei asiassa ollut hankaluutta.) Tämä paikka siis tuli tietooni mutkan kautta! Mutta kun sitten otin Tampereella kv-toimistoon yhteyttä, alkoi homma mennä eteenpäin. Hitaasti tosin, sillä tietoa sai välillä lypsää. Onneksi Oregonissa sillä hetkellä oleva henkilö auttoi paljon ja vastaili kysymyksiin. Itse autoin sitten samalla tavalla Oregoniin minun jälkeeni tulevaa. Tässä tuli heti se ensimmäinen opetus, että älä luota siihen että asiat vaan toimivat, niistä pitää ottaa itse vastuu alusta alkaen ja tietoa pitää aktiivisesti hakea, sillä sitä ei aina ole edes niillä, joilla sitä pitäisi olla.

Opetuskokemusta oli jo jonkin verran, olin aikanani opettanut sijaisena äidinkieltä muutaman viikon yläasteella ja latinaa samoin. Kyseessä ei ollut mitenkään pitkät opetusjaksot, mutta oli kuitenkin kokemusta. Minimaalinenkin kokemus on positiivista. Samoin yläasteen tukioppilastoiminta jne. on hyvä tuoda esille. Kaikki ne viestittävät, että olet ollut ihmisten kanssa tekemisissä. Takana oli myös pitkä kokemus asiakaspalvelusta, joka sekin todistaa, että osaa tulla toimeen kaikenlaisien ihmisten kanssa vaikeissakin tilanteissa.

Nykyisessä työpaikassani opetan edelleen suomen kieltä, toisessa amerikkalaisessa yliopistossa. Tämän paikan saamiseen vaikutti tietysti Oregonissa saatu kokemus. Tunsin nykyisen työpaikkani jollain tavalla entuudestaan, ja kuulin, että opettajaa ehkä tarvittaisiin. Otin siis nykyiseen työnantajaani ajoissa yhteyttä ja pyysin tapaamista. Tästä se lähti. Edelleen hitaasti, ja vaati uskallusta kehua itseään ja ideoitaan. Mutta sinnikkyys ja yhteydenpito sitten palkittiin työpaikalla. Aluksi tosin luvattiin vain osa-aikatyötä. Sekin sitten muuttui yhtäkkiä kokopäiväiseksi vuoden työssäolon jälkeen. Tähän vaikutti nöyrä, mutta positiivinen asenne, sosiaalisuus sekä ylimääräisten aktiviteettien järjestäminen. Tässä tapauksessa iltatoiminta ja kurssien järjestäminen muille kuin yliopiston opiskelijoille, palkatta ja omalla ajalla. (Alue on suomalaisaluetta, ja näiden ihmisten tuki mm. rahan lahjoittajina yliopistolle on elinehto.) Täällä Amerikassa kyllä huomataan, jos teet hyvää työtä. Se myös palkitaan.

Opiskeluaika

Jos olisin tiennyt, mihin päädyn, niin olisin ilman muuta lukenut kotimaista kirjallisuutta tai suomen kieltä. Suomen kieli kun varmasti antaa valmiuksia moneen työhön. Nykyään moni työ vaatii hyvää kirjoitustaitoa tai suullista taitoa. Monialaisuus toki opettaa avarakatseisuuteen ja siihen, että asioita pitää tarkastella monesta näkökulmasta. Yhtä totuutta ei ole.

Kielitaidon hankin jo lukioaikana vaihtarivuonna Australiassa. Suosittelen siis ehdottomasti vaihtarivuotta yliopisto-opintojen aikana, jos siihen ei ole ollut lukioaikana mahdollisuutta. Tietotekniikkataitoja itselläni ei ole. Vähät taitoni olen opinut itse. Pärjään kyllä, mutta tarvitsisin huomattavasti enemmän taitoja. Monet kurssit kun tulevat olemaan enenevässä määrin sähköisiä.

Gradun aihe ei liity mitenkään nykyiseen työhöni. Tein sen kuitenkin aiheesta, joka kiinnosti. Itselleni oli pääasia, että sain sen tehtyä nopeasti alta pois. Sitä ei kannata jäädä tekemään vuosiksi tai edes kuukausiksi, jos ei tutkijan uraa ajattele. Kukaan ei ole gradustani koskaan kysellyt. Maisterin papereilla haetaan töitä, ei gradulla.

En ollut opiskeluaikani työharjoittelussa, mutta tein koko ajan työtä asiakaspalvelussa osa-aikaisena kirja-alalla. En ollut myöskään mukana järjestöissä. Mutta varmasti tämä on hyödyllistä kokemusta! En väheksy sitä yhtään. Vapaaehtoistyö on myös suuri plussa. Itselläni ainakin se on koettu pelkästään plussaksi.

Työmarkkinoita en opiskeluaikani seurannut. Yliopistolla oli joitakin ”työmessuja”, mutta ei siellä kertaakaan ollut työnantajaa tai yrittäjää, joka olisi palkannut humanistin. Kaikki oli lähinnä bisnekseen tai tietotekniikkaan liittyviä töitä. Se harmitti kyllä, sillä se kertoo jotain asenteista humanisteja kohtaan. Vaikka juuri humanisteilla on se kyky ajatella laaja-alaisesti. Työpaikat pitää siis itse kaivaa esiin. Ehkä tästä syystä olisi hyvä, että humanistit olisivat järjestöaktiiveja ja tekisivät vapaaehtoistyötä jne. Aktiviteettien kirjavuudella ei voi olla haittoja: päinvastoin, verkosto laajenee ja näin myös mahdollisuudet ns. piilotyöpaikkoihin, joita ei missään mainosteta. On myös hyvä seurata aikaansa, eli olla ajan tasalla lehtiä lukemalla ja uutisia seuraamalla. Lisää yleissivistystä ja small talk -kykyä kun on ajan hermolla. Tätä kykyä tarvitaan uusia ihmisiä tavatessa, se voi johtaa sitten myöhemmin johonkin suurempaan.

Työelämän vaatimukset

Työnhaussa pärjää rohkealla ja avoimella asenteella. Itsevarmuutta pitää olla, mutta ei saa olla itserakas. Itseänsä ei saa väheksyä, vaan itseään pitää osata markkinoida ja tuoda vahvuutensa esiin. Itsensä kehuminen ei ole negatiivinen asia, mutta tottakai kaikella on rajansa. Älä lupaa mitään sellaista, mitä et osaa. Mutta ole valmis oppimaan.

Millaisia kykyjä humanistin kannattaisi kehittää opintojen aikana, jotta ensimmäisen työpaikan saaminen olisi helppoa? Itselleni tulee mieleen ensimmäisenä, että pitää olla sanavalmis ja oma-aloitteinen. Asiakaspalvelu ainakin auttaa sanavalmiudessa ja kommunikoinnin selkeydessä. Tai sitten voi opiskella puhetaitoa.

Humanistin heikkoudet työmarkkinoilla on se, ettei humanisti yleensä valmistu mihinkään tiettyyn ammattiin ja toiseksi se, että työpaikat ovat ”piilossa”. Ehkä humanistin itsetuntokaan ei aina ole hyvä, kun meille vähän naureskellaan. Eikä humanisti yleensä tiedä, mitä hän edes voisi tehdä, millaisia ovia humanistinen tausta avaa. Pitää siis lisätä omaa tietoisuuttaan siitä, mihin humanisti voi päätyä.

Humanistin vahvuuksia on mielestäni se, että humanistin tausta on yleensä ”kirjava” positiivisessa mielessä. Humanisti on avarakatseinen, joka puolestaan lisää suvaitsevaisuutta. Humanistilla on hyvä taustasivistys ja yleissivistys. Se antaa valmiudet moneen tehtävään.

Kirjastonhoitaja, Sirkka-Liisa Piirainen

Vammalan kaupunginkirjasto

Pääaine: yleinen kirjastotiede

Sivuaineet: aikuiskasvatus, psykologia, suomen kieli

Työura

Ensimmäinen ”oman alan” työpaikkani oli Tampereen kaupunginkirjaston amanuenssin virka vuonna 1967. Olin harjoitellut kyseisessä kirjastossa säädetty yhdeksän kuukautta 1963–1964. ”Tehtävänsä neiti Janakka on suorittanut tunnollisesti ja nopeasti sekä osoittanut kiitettävää harrastusta kirjastotyötä kohtaan.” (Lainaus kirjastonjohtaja Mikko Mäkelän allekirjoittamasta harjoittelutodistuksesta).

Takana oli Yhteiskunnallisen Korkeakoulun vuoden kestänyt, 1965 keväällä päättynyt kirjastotutkinto. Tein kirjaston eri pisteissä lukuisia sijaisuuksia, yksi kesti koko vuoden. Minua kehoitettiin hakemaan kyseistä virkaa. Ilmeisesti vaikutin sopivalta, ja tunsin, että minusta pidettiin. Todistuskin oli kohtalainen. Työpaikkoja oli todella hyvin tarjolla.

Jatkoin Tampereella; opiskelin edelleen yliopistossa ja suoritin siellä humanististen tieteiden kandidaatin tutkinnon valmistuen keväällä 1969. Vuoden 1972 alussa hain kirjastoauto-osaston osastonhoitajan virkaa, jossa olin vuoden 1973 syksyyn. Marraskuussa 1973 aloitin nykyisessä työpaikassani Vammalan kaupunginkirjastossa, jonne minut valittiin neljän hakijan joukosta.

Atk-taidot heräilivät Tampereella ollessani hyvin verkkaisesti: kirjastossa oli jo käytössä reikäkorttilainaus, ja saimme palauttamattomista lainoista käyttööme reikäkortit, joiden avulla poimimme lainaajien tiedot mikrofilmiltä. Suunnitelin Atk-kurssille menoa syksyllä 1973. Kuitenkin innostuin hakeutumaan toiselle paikkakunnalle, lähinnä henkilökohtaisista syistä. Solmin avioliiton keväällä 1975.

Ennen kirjastoalalle heittäytymistä olin yhden kesän töissä vakuutusyhtiössä ylioppilaskevään jälkeen. Suunnittelin lastentarhanopettajan uraa: harjoittelin alan eri laitoksissa, kävin pätevän Tampereen talouskoulun ja pyrin Tampereen

lastentarhaseminaariin. Ensimmäinen kerta ei tärpännyt – en oikein tiennyt, että uudelleenkin voi hakea, joten tottelin äitiä, joka kehotti kysymään harjoittelupaikkaa kirjastosta. Äiti oli oikeassa: sain upean ammatin. Olin oppinut lukemaan kolmivuotiaana, menin kuusivuotiaana suoraan toiselle luokalle silloiseen kansakouluun ja olen harrastanut lukemista koko tietoisien elämäni ajan.

Nykyisessä työpaikassani Vammalan kaupunginkirjastossa työskentelin ensin jokusen vuoden sairaalakirjastoissa, sekä aluesairaalan että psykiatrisen sairaalan laitostirjastonhoitajana. Se aika muokkasi nuorta minääni ja kasvatti ihmisen kohtaamiseen. Siirryin myöhemmin pääkirjastoon tavalliseen kirjastotyöhön, ja atk-ai- kakin alkoi kirjastossamme toden teolla. Kirjastoväki pääsi sinuiksi tietotekniikan kanssa jo varhain ja on oppinut sopeutumaan jatkuvaan muutokseen.

Opiskeluaika

Kirjastotutkinto valmisti hyvin työelämään; hum.kandin tutkinnon jälkeen suunnittelin jatko-opintoja, mutta muutto ja perheen perustaminen antoivat muuta ajateltavaa.

Muistan aina yliopiston kanslistin lohdulliset sanat: Kyllä tänne aina pääsee hyvillä papereilla jatkamaan. Ehkä eläkemummona vielä innostun...

Hum.kandin tutkinnon pääaine oli yleinen kirjastotiede, sivuaineet valitsin ammattiani tukemaan: aikuiskasvatus, psykologia, suomen kieli. Niistä kaikista tunnen toki hyötyneeni urallani.

Harmittelen vieläkin, etten jatkanut kieliopintojani; minulla oli kelvollinen ”kielipää”. Olin lukenut koulussa pitkän saksan, joka ei erityisemmin houkutelut. Lyhyellä englannilla olen selvinnyt monesta pulmasta, ja on mukava sorauttaa ranskaa joskus malliksi. Venäjän kielen alkeita olen myös opiskellut. Nuoruudesani ulkomailla opiskelu oli todella harvinaista; jotkut onnelliset sentään pääsivät vaihto-oppilaina Yhdysvaltoihin asti, minä pysyin kotimaassa.

30 vuoden ajan olen seurannut alan kehitystä omassa työpaikassani. Nykyisestä kirjastostani lähdin aina mielelläni Tampereelle atk-koulutuskursseille, joita Pirkanmaan maakuntakirjasto on järjestänyt todella kiitettävästi. Vielä ensi syksynä odottemme pääsyä Tietokoneen ajokorttitutkintoa suorittamaan täällä Vammalassa.

Hum. kandin tutkintoa varten pohdiskelin kirjailija Ernest Hemingwayn elämää ja tuotantoa. Olisin halunnut sukeltaa Tove Janssonin Muumimaailman ihmeitä tutkimaan, mutta silloinen professori piti aihetta hiukan lapsellisena. Nyt siitä aiheesta on jo varmasti ylitarjontaa. Gradu on vielä edessäpäin...

Aloitin opiskeluni työharjoittelulla, joka vaadittiin kirjastotutkintoa opiskelemaan pyrittäessä. Kuusi kuukautta olisi toki riittänyt, mutta johtajamme, kirjasto-neuvos Mikko Mäkelän mielestä se oli liian lyhyt aika: ”Yhdeksän kuukauttahan kestää ennen kuin lapsikin on maailmaan valmis!” Harjoittelu antoi näin ollen tosi hyvät lähtökuopat uralleni. Nyt opiskeleville humanistille suositan kieliopintoja ja sosiaalisten valmiuksien kehittämistä. Atk-taidot taitavat nykyään tulla siinä sivussa.

Opiskelu valmistakoon humanistia kasvattamaan uusia sukupolvia, pitämään silmät auki ja pään kylmänä pahan edessä, luottamaan hyvään ja uskomaan ihmiseen.

Kulttuuritoimenjohtaja, Tarja Hautamäki

Vaasan kaupunki

Pääaine: etnomusikologia

Sivuaineet: hallintotiede, tiedotusoppi, musiikkitiede

Työura

Aloitin opinnot Tampereen yliopistossa syksyllä 1984 ja valmistuin humpuuki-humanistiksi vuonna 1990. Humpuukihumanistin opinnoista (= oppiaineen, josta ei ole ”mitään hyötyä”) huolimatta olen työllistynyt varsin hyvin. Sen uskon johtuvan pääasiassa siitä, että pyrin rakentamaan tutkintoni aineyhdistelmän työllistymistoiveet mielessä, ja alkuvuosien ”kaikkiruokaisuudesta” työpaikkojen suhteen.

Oman laitoksen pätkätöitä lukuun ottamatta ensimmäisessä ns. oman alan päätoimisessa työpaikassa aloitin tammikuussa 1993. Työpaikka oli Seinäjoella ja tehtävä Rytmi-instituutin johtaja. Työnantajani oli Rytmi-instituutin kannattajayhdistys ry ja olin yhdistyksen ainoa päätoiminen työntekijä.

Koko opiskelujani tein sivutoimisesti hanttihommia huilunsoitonopettajana Tampereen ev.lut. seurakuntien musiikkikoulussa ja Tampereen työväenyhdistyksen soittokunnassa. Lisäksi kirjoitin juttuja ja musiikkiarvosteluja mm. Kansan lehteen sekä toimitin omaa ohjelmasarjaa Radio Moreeniin. Yhden kesän olin omalla laitoksella valtionhallinnon harjoittelijana ja sen pestin jatkeeksi hoidin vielä viisi kuukautta laitoksen toimistosihteerin tehtäviä hänen siirryttyä yliopistolla toisiin tehtäviin. Muut kesät kuuluivat museo- ja arkistoalan töissä Vaasassa, Valkeakoskella, Rantasalmella ja Hämeenlinnassa.

Valmistumiseni jälkeen jatkoin töitä freelancerina seurakuntien musiikkikoulussa ja TTY:n soittokunnassa. Samaan aikaan toimin lisäksi osa-aikaisena kirjastoamanuenssina TV2:ssa ja sivutoimisena tuntiopettajana Tampereen kaupungin koululaitoksessa. Myös yliopistolla oma laitos tarjosi muutamia kuukausia pätkätöitä tutkimussihteerinä ja tp. amanuenssina. Parhaimmillaan yhden viikon palk-

kani saattoi kertyä kuudelta eri työnantajalta. Haaveissani kuitenkin oli, että löytäisin yhden pitkäaikaisen ja päätoimisen työn, vaikka usea samanaikainen sivutoiminen freelancer-työsuhteenkin antoikin aivan kohtuullisen toimeentulon.

1990-luvun alun lama puri myös minuun siten, että ensimmäisen ja toistaiseksi viimeisen kerran elämässäni olin kesällä 1992 työttömänä kolmisen kuukautta. Alan työnäkymät olivat tuohon aikaan varsin ankeat ja siitä syystä tulin hakeneeksi vapautunutta Rytmii-instituutin johtajan paikkaa Seinäjoelta. Mitään harhakuvitelmia tuosta työstä minulla ei ollut, koska tunsin Rytmii-instituutin syntyhistorian varsin hyvin ja tiesin, ettei sen taloudellinen tilanne ollut vakaa. Laskelmoin kuitenkin niin, että jo pelkästään työkokemusta kartuttaakseni ja ansioluetteloa ”kainistaakseni” tehtävä kannattaisi ottaa vastaan, jos sen saisin. Lisäksi laskin myös sen, että tulisin jonkin aikaa taloudellisestikin toimeen, vaikka mahdollinen tuleva työnantajani ei kykenisikään maksamaan minulle palkkaa. No, tulin siis valituksi ja aavistukseni osui oikeaan. Lähestulkoon ensimmäinen tehtäväni uudessa työssäni oli esittää yhdistyksen hallitukselle, että se lomauttaisi minut, jotta yhdistyksen taloutta saataisiin tervehdytettyä.

Ansiokseni hakuprosessissa koitui jo opiskelun rinnalla alkanut monipuolinen ja laaja-alainen työkokemus, vaikka se pienistä palasista koostuikin. Kaikesta kerätystä työkokemuksesta oli paljon käytännön hyötyä yhdistyksen ainoalle työntekijälle, jonka oli osattava itse ratkaista tai etsiä vastaus kaikkiin mahdollisiin eteen tuleviin ongelmiin.

Rytmii-instituutin toiminnan taloudellinen epävakaus alkoi ajan mittaan tuntua raskaalta ja aloin pohtia muita uravaihtoehtoja. Olin yhdeksän kuukautta opinto-vapaalla ja suoritin Jyväskylän ammatillisessa opettajakorkeakoulussa opettajan pedagogiset opinnot. Palattuani takaisin Seinäjoelle opetin Rytmii-instituutin johtajan tehtävän ohella sivutoimisesti Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ja siirryin lopulta Sibelius-Akatemian koulutuskeskuksen Seinäjoen toimipisteen palvelukseen puoleksi vuodeksi kurssisihteeriksi ja tp. suunnittelijaksi.

Kun Mustasaaren kuntaan haettiin sivistystoimenjohtajaa, hain virkaa ja tulin valituksi. Aloitin tehtävässä helmikuussa 1998. Viran pätevyysvaatimuksena oli opetusalan kelpoisuus, alan työkokemus ja hyvä ruotsin kielen taito.

Vaasan kaupunkiin perustettiin kulttuuritoimenjohtajan virka vuonna 2001. Tulin siihen valituksi ja toimin virassa edelleen. Pätevyysvaatimuksena oli soveltava korkeakoulututkinto ja hyvä molempien kotimaisten kielten taito. Oman

arvioni mukaan nykyiseen tehtävään valituksi tuleminen on edellyttänyt kaikkea sitä edeltävää työkokemusta ja koulutusta, joka minulla virkaa hakiessa oli.

Opiskeluaika

Humpuukihumanistin tutkinnossani pääaineeni oli kansanperinne, erityisesti kansanmusiikki (nykyään etnomusikologia). Sivuainevalintoja ei yliopiston taholta rajoitettu vaan ne olivat kunkin opiskelijan vapaasti valittavissa. Itse pyrin kasaamaan hupi- ja hyötyaineista ns. järkitutkinnon, jolla olisi edes jonkinlaisia työllistymismahdollisuuksia. Sivuaineikseni valikoitui siten julkishallinto, tiedotusoppi ja musiikkitiede. Tutkintoon sisältyivät ruotsin, englannin, ranskan, espanjan ja latinan kieliopinnot. Tutkinnon aineyhdistelmä muodostui kolmen tiedekunnan opinnoista, mikä uskoakseni on ollut erityisesti työllistymisen kannalta eduksi. Toisaalta eri oppiaineet ovat antaneet myös toisiaan tukevia työelämävalmiuksia. Vähiten käytännön hyötyä työurallani on oikeastaan ollut pääaineen opinnoista, ellei sitten oteta huomioon, että juuri pääaine on varmasti kuitenkin ollut yksi ratkaisevimmista tekijöistä minua ensimmäiseen ja nykyiseen työhön valittaessa. Käytännön työelämävalmiuksia pääaineen opinnot eivät kuitenkaan ole juuri tarjonneet mihinkään niistä tehtävistä, joissa itse olen vuosien varrella toiminut.

Kieliä opiskelin mielenkiinnosta enemmän kuin tutkintoon olisi vaadittu. Espanjan kielen ylioppilaskokeen kävin kirjoittamassa erikseen Tampereen ilta-lukion ylimääräisenä opiskelijana. FM-tutkinnon jälkeen ilmoitauduin jatko-opiskelijaksi Tampereen yliopistoon ja pääsin jatkamaan myös espanjalaisen filologian opintoja, jotka tosin jäivät kesken muuttaessani työn perässä Seinäjoelle. Viron kielen opintoja suoritin myös vaihdossa Tarton yliopistossa ja palattuani sieltä. Vaihdon tarkoitus oli osaltaan tarkoitus antaa valmiuksia jatkotutkinnon suorittamiseen mutta työllistyminen Seinäjoelle jähdytti jatkotutkintosuunnitelmat toistaiseksi.

Gradu oli aikanaan pelkästään tehtävä, jonka suorittamisen tavoitteena oli saada maisterin paperit yliopistosta. Aiheen valitsin sillä perusteella, mikä sillä hetkellä itseä eniten kiinnosti ja mikä ei edellyttäisi taloudellisesti suuria panostuksia (matkustamista tms.) Mahdollisia hyötynäkökulmia en ajatellut sen enempää.

Musiikkiopiston päästötutkinto ja aktiivinen soittoharrastus antoi opiskeluaikana mahdollisuuden lisäansioihin ja siitä on myös ollut hyötyä työnhaussa ja

työelämässä. Se on saattanut aikanaan jopa vaikuttaa ratkaisevasti sivistystoimenjohtajan virkaan valituksi tulemiseen.

Toimin opiskeluaikana aktiivisesti ainejärjestössämme, joka kuului myös pohjoismaiseen etnologian ja folkloristiikan opiskelijajärjestöön Nefa-Nordeniin. Pohjoismainen ainejärjestöaktiivisuus on monessa työhaastattelutilanteessa pantu myönteisesti merkille.

Työelämän vaatimukset

Oppiaine on nuori ja sisäänotto vuosittain pieni. Siten ala on tutkijapiirejä lukuun ottamatta työelämässä varsin tuntematon. Työtä hakiessa onkin varauduttava selittämään, mistä oppiaineessa oikein on kyse ja mitä etnomusikologi osaa. Työnhakua silmällä pitäen olisi hyvä ottaa tutkintonsa aineyhdistelmään jokin ”tuttu ja turvallinen” aine, jonka sisältö on yleisesti tunnettu ja kertoo työnantajallekin jotain. Sivuainevalinnat ovat etnomusikologian opiskelijalle ehkä ratkaisevampia tulevan työuran muotoutumisessa kuin monella muulla (humanistisella) alalla.

Taloushallinnon perusteet olivat sellainen käytännön taito, johon työelämässä aivan ensimmäiseksi törmäsi. Olipa työ mikä tahansa rahaa siinä liikkuu tavalla taikka toisella. Olenkin sitä mieltä, että käytännön taloushallinnon ”lyhyt oppimäärä” tulisi sisältyä pakollisina opintoina kaikille humanisteille. Se auttaisi ymmärtämään monia työelämän kovia lainalaisuuksia.

Perustutkinnon jälkeiseen jatko- ja lisäkoulutautumiseen on syytä myös varautua, jos haluaa työllistyä ja/tai edetä uralla. Itse olen perustutkinnon jälkeen suorittanut arkistonhoitotutkinnon, hankkinut opettajan pedagogisen pätevyyden, suorittanut opetushallinnon tutkinnon, kirjastoalan erikoistumisopinnot ja johtamisen erikoisammattitutkinnon. Tänä kesänä olen saanut juuri valmiiksi kaksi vuotta sitten Vaasan yliopistossa työn ohessa aloittamani uusimuotoisen hallintotieteiden kandidaatin tutkinnon, jonka aineyhdistelmä on epätavallinen ollakseen hallintotieteellinen tutkinto: pääaineena julkisoikeus ja sivuaineina erityispedagogiikka, psykologia ja hallinto-osaamisen opintokokonaisuus. Kaksi ensimmäistä sivuainetta olin suorittanut jo aikaisemmin erillisinä arvosanoina sivistystoimenjohtajan tehtävää tukevin opintoina. Julkisoikeuden ja hallinto-osaamisen opinnot taas palvelevat hyvin nykyistä tehtävääni ja kuntasektorilla meneillään olevaa

valtakunnallista hallinnonuudistusta. Osa edellä mainituista opinnoista on ollut edellytyksenä esim. viran saannille mutta osaa olen itse pitänyt tärkeänä, jotta voisin paremmin hoitaa kulloistakin työtäni. Osittain olen opiskellut jopa pelkästään ”huvin vuoksi”.

Etenkin niiden humpuukihumanistien, jotka ovat koonneet tutkintonsa enemmän tunteella kiinnostuksen kohteidensa mukaan kuin järjellä, olisi luultavasti hyvä ottaa vastaan aluksi kaikki mahdolliset työtilaisuudet – myös sivutoimiset ja osa-aikaiset, vaikka ne eivät omalta alalta olisikaan. Aktiivisesti itseään työmarkkinoille tyrkyttämällä voi elää freelancerina joitakin vuosia aivan kohtuullisesti. Kannattaa muistaa, että harva työnantaja tulee ketään kotoa hakemaan töihin. Itse sinne on pyrittävä ja mentävä eikä humanisti saa olla liian nirso työtehtäviensä suhteen.

Itse rekrytoin nykyään työntekijöitä ja arvostan aina enemmän vähäistäkin työkokemusta kuin ei työkokemusta ollenkaan. Lyhyetkin pätkät kertovat työnhakijan aktiivisuudesta ja halukkuudesta tehdä töitä sekä kerryttävät ansioluetteloa ja saattavat aikaa myöten viedä johtajan tuolille, jos sillä istumisesta haaveilee.

EY-tuomioistuimen tulkki, Anne Rasimus

Luxemburg

Pääaine: saksan ja ruotsin kääntäminen ja tulkkaus

Sivuaineet: markkinointi, tiedotusoppi, englantia, ranska

Työura

Ensimmäinen työpaikka 80-luvun puolivälissä keskimääräistä kielitaitoisemmalle nuorelle naiselle oli markkinointisihteerin paikka Helsingissä. Löysin sen Helsingin Sanomien työpaikkailmoituksen kautta. Työ ei ollut minun alaani, mutta pystyinpähen kirjoittamaan graduni toimiston automaattisella kirjoituskoneella iltaisin. Samaan aikaan toimin Tehtaankadulla talonmiehenä, mistä vastikkeena sain asunnon.

Sitten alkoi turhauttava etsintä paikasta työelämässä. ”Kielihumanistina” olin pikemminkin kokematon yleismies, jonka ainoa erikoisala oli kääntäminen. Meille ei työmarkkinoilla ollut paljoa kysyntää. Kansainvälisellä saralla puolestaan mahdollisuudet olivat laaja-alaiset, mm. diplomatia, YK tai kansainvälinen liike-elämä. Näille aloille oli yleisnikkarin kuitenkin vaikea päästä. Tein kaikki diplomaattikoulutukseen edellytetyt kokeet, mutta humanisteja sinne ei tarvittu. YK:kin oli lähellä, niin kuin moni muu ratkaisu, mutta ei aivan tärpännyt. Liike-elämä puolestaan etsi taloustieteilijöitä, insinöörejä ja lakimiehiä, jotka olivat erikoistuneet johonkin tiettyyn osaamiseen.

Lopulta minun oli hyvän ystävän neuvosta laajennettava katsantotapaani ja ajateltava aiempaa suurempaa mahdollista työvalikoimaa. Heti tämän oivallettuaani sainkin ABB Strömbergiltä työpaikan henkilöstön koulutus- ja kehittämistehtävissä. Ala oli mielenkiintoinen, uusi ja kehittyvä. Uhrauksena oli luopuminen kansainvälisyyden haaveesta, tosin vain hetkellisesti, mutta sitä en silloin tienänyt. Vuoden kuluttua aivan sattumalta sain entisen esimieheni avulla ensikontaktin Tampereelle Tamrockiin, jonne pian siirryinkin saman alan tehtäviin, mutta nyt kansainväliseen ympäristöön. Tehtäviini kuului henkilöstön ja organisaation

kehittämishankkeita, koulutusta, mm. kansainvälisen johdon koulutus, satojen työntekijöiden kieliopinnot ja paljon muuta. Tehtävä oli hyvin mielenkiintoinen, ja opin paljon yritystoiminnasta. Osallistuin myös Tampellan avainhenkilöiden johtamiskoulutukseen, mikä entisestään avarsi näkemystäni yrityselämästä ja laajensi työelämän sosiaalista piiriäni.

Tämä ura päättyi 90-luvun alun lamaan. Koulutus saneerattiin ja minut sen mukana. Kivulias kokemus oli kirjaimellisesti onni onnettomuudessa. Erään Markkinointi-instituutin yhteistyösuhteeni ansiosta sain haastattelun saksalaisen yrityksen omistajan kanssa. Pari kuukautta myöhemmin muutin Stuttgartiin yritysasiakkaille korkealaatuista kieli- ja kulttuurikoulutusta tarjoavan yrityksen myynti- ja markkinointijohtajaksi. Edessäni oli lähtökohtaisesti sama ala, mutta nyt palvelun tarjoajana uusi lähestymistapa ja sen mukana uudet haasteet. Työ oli mielenkiintoinen ja asiakas- ja yhteistyökenttä oli mitä kansainvälisin!

Vuosien saatossa aloin kaivata muutosta. Taaskaan en tiennyt tarkkaan, mihin suuntaan hakeutua. Jälleen hyvä haltijani, äitini, lähetti minulle pariinkin otteeseen Helsingin Sanomien ilmoituksen, jolla Euroopan komissio haki tulkkeja. Kesti pari vuotta ennen kuin lämpenin asialle. Tosin silloinkaan minua ei lämmitänyt tulkkaus vaan mahdollisuus nähdä sisältäpäin, miten EU toimii. Hain ja sain kutsun kokeeseen. Pääsin Brysseliin vain kuukauden pikakoulutukseen, normaalin kuuden sijasta, koska minulla oli muodollinen tulkin pätevyys. Palkkaa koulutusajalta ei maksettu, vain päivärahaa. Irtisanouduin työstäni, samoin silloinen poikaystäväni, nykyinen mieheni, ja me muutimme Brysseliin. Suorituspaineeet olivat hurjat, lainojen raskas paino tuntui hartioilla. Selvisin kuitenkin loppukokeesta ja sain työpaikan.

Muutaman vuoden jälkeen siirryin Luxemburgiin Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen tulkiksi, ja täällä olen nyt ollut 1999 lähtien. Työ, työympäristö ja elämä maistuvat.

Opiskelu-aika

Yliopistossa opiskelin pää- ja sivuaineina saksan ja ruotsin kääntämistä ja tulkkausta. Pieninä sivuaineina opiskelin markkinointia ja tiedotusoppia, sitten vielä vähän englantia ja ranskaakin 1–2 opintoviikkoa. Jo toisen opintovuoden aikana tajusin, että valitsemani ala ei ollut minulle se omin, joten päätin olla

tuhlaamatta aikaa ja viedä opintoni päätökseen mahdollisimman nopeasti, ennen kuin motivaation puute rappeuttaisi istumalihakset kokonaan. En vaihtanut ainevalintaani, koska en tiennyt, mitä halusin.

Opintojen suhteen minua kiinnosti eniten kansainvälisyys tulevana työ- ja elinympäristönä ja kielen käyttö toimeentulovälineenä, ei itse kieli. En osannut tuolloin tätä itselleni täysin kiteyttää, vaikka selviä merkkejä omista valinnoistani oli jo havaittavissa, sillä välittömästi koulun jälkeen muutin Ruotsiin vuodeksi töihin ja sieltä jatkoin Saksaan au-pairiksi. Sitten opiskeluaikana olin kesätöissä Saksassa ja yhtenä kesänä opiskelin stipendin voimin Heidelbergin yliopistossa, jos tuota aikaa ihan rehellisesti sanottuna voisi opiskeluksi kutsua. Olin myös vuosia kansainvälisten lyhytelokuvafestivaalien talkoissa ja kesätöissä Tampereen matkailutoimistossa.

Opintojeni ratkaisevin anti uralleni oli muodollinen pätevyys. Yliopistotutkinto on avannut minulle kaikkein mielenkiintoisimmat ovet. Myös pienten sivuaineiden merkitys on painottunut, sillä tutkintotodistuksessa pelkkä maininta markkinoinnista ja tiedotusopista ovat olleet yllättäväksi hyödyksi. Arvosanoillakin on mielestäni merkitystä, sillä ne antavat eräänlaisen yleiskuvan henkilöstä (kärjistetty: älykäs työtätekevä henkilö vs. mennään sieltä, missä aita on matalin).

Työelämän vaatimukset

Minun kohdallani punainen lanka lienee ollut se, että olen päätenyt haluamaani työympäristöön tietämättä tarkalleen, miksi haluan isona tulla. Halusin vain laajempia piirejä ja niihin olen päätenyt. Kaikki keräämäni työkokemus, ml. rakennustyöläisen ja kaupan myyjän, ovat olleet hyväksi opiksi ja sinällään merkityksellisiä.

Itsestään selvää mutta silti mainitsemisen arvoista on se, että työn etsiminen ja hakeminen on joskus kovin turhauttavaa, mutta mitä aktiivisemmin haet, sitä suurempi on onnistumisen mahdollisuus. Työpaikan saaminen on toisinaan ollut kiven takana, mutta ei ole tarvinnut tärpätä kuin kulloinkin sen yhden kerran. Puolet työpaikoista olen saanut vastaamalla ilmoitukseen ja puolet ensikontakteista henkilösuhteilla.

Oven avaukseen olen tarvinnut muodollisen pätevyyden; markkinointi ja tiedotusoppi ovat antaneet ratkaisevaa lisämaustetta todistuksiini. Itse työpaikan

saaminen on aina riippunut haastattelusta, eli minusta henkilönä. Tosin Euroopan yhteisöissä on ennen haastattelua lisäksi selvitettävä tiukat kokeet. Haastattelussa olen pyrkinyt ilmentämään myönteistä, aktiivista, oma-aloitteista, oppimishaluista ja yhteistyökykyistä asennetta. Jos tämä ilmentää sisintäsi ja voit olla miellyttävä ja kohtelias oma itsesi, niin sitä parempi. En tunne yhtään työnantajaa, joka haluaisi flegmaattisen, aloitekyvyttömän kitisijän tai räyhääjän, jota pitää käydä potkimassa liikkeelle tai valvoa koko ajan.

Luulen, että kielitaito ja tietotekniikkataidot ovat nykyään perustaitoja kuten lukeminen ja laskeminen ennen vanhaan. Työharjoittelut, erinäiset kokemukset ovat erinomaisia lisiä, ne kuvastavat taipumuksiasi ja ilmentävät aktiivisuuttasi. Pro gradun aiheella ei ole ollut minulle mitään merkitystä, ei myöskään järjestöaktiivisuudella tai harrastuksilla.

Minua ovat auttaneet nuoruudesta lähtien kerätty monitahoinen työkokemus ja aktiivisuus, oma asenne työntekoon ja työn hakuun ja se, että vie loppuun sen, minkä on aloittanut.

Oopperan pääjohtaja, Päivi Kärkkäinen

Suomen Kansallisooppera

Pääaine: suomen kieli

Sivuaineet: tiedotusoppi, puheoppi, kotimainen kirjallisuus, logopedia, kasvatustiede, yrityksen hallinto ja laskentatoimi

---

Työura

Laajasti ottaen koen koko viestinnän kentän ”omaksi alaksi” kohdallani. Tällä kentällä toiminut erilaisissa tehtävissä lapsuusiästä saakka.

Ensimmäinen (aikuisiän) työpaikkani viestintäalalla oli tuntiopettajuus Tampereen yliopiston Puheopin laitoksella vuonna 1975. Olin tuolloin juuri täyttänyt 20 vuotta, ja siis ymmärrettävästi toimin tuolloin päätoimisena opiskelijana. Olin toiminut säännöllisesti esiintyjänä tv-ohjelmissa lapsesta alkaen (6-vuotiaasta 14-vuotiaaksi). Minulla oli runsaasti myös esiintymiskokemusta sekä lausujana että näyttelijänä lapsuus- ja nuoruusvuosiltani. Äänenkäyttöön ja esiintymiseen liittyvät asiat olivat siis jo tuttuja.

Aineyhdistelmä, jota tuolloin vasta opiskelin, oli laaja: suomen kieli, tiedotusoppi, puheoppi, kotimainen kirjallisuus, logopedia, kasvatustiede ja toisaalta taloudellis-hallinnollisessa tdk:ssa yrityksen hallinto ja laskentatoimi (ekonomiksi en sittemmin valmistunut).

Ensimmäisen työpaikan saantiin vaikuttivat erityisesti: aktiivisuus, uteliaisuus, innostuneisuus ja harrastuneisuus sekä tietysti menestyminen opinnoissa. Olin toiminut myös kiertoajeluoppaana (neljällä kielellä) Tampereen kaupungin palveluksessa sekä kesätöissä että opintojen ohessa. Ehkä tämäkin vaikutti työpaikan saantiin.

Vuonna 1975 aloitettu ura tuntiopettajana laajeni myöhemmin erilaisiksi laajeneviksi työtehtäviksi Puheopin laitoksella ja Näyttelijätyön laitoksella. Päätoimiseksi muuttuneen työn ohessa valmistuin ensin filosofian maisteriksi ja sittemmin filosofian lisensiaatiksi (aineyhdistelmänä suomen kieli ja tiedotusoppi).

Valmistuttuani 1985 lisensiaatiksi ja toimiessani Tampereen yliopistossa y.p. lehtorina hain kesätyöpaikkaa Yleisradion TV2:n Ajankohtaisesta Kakkosesta, koska halusin päivittää käytännön tietoni ja taitoni toimittajan työssä. Opintojen ja tuntiopettajuuksien ohella olin ehtinyt toimia myös lehtitoimittajana (mm. Kangasalan Sanomat) ja yritystiedottajana (Kymi Kymmene). Sain kesätyöpaikan ja jatkoin päätoimen ohessa myös talvisin Ajankohtaisen Kakkosen juontajana ja toimittajana (freelancer). Vuonna 1988 tein mielenkiintoisen kuukauden toimittaja-keikan Yleisradion joukon mukana, kohteena Calgaryn talviolympialaiset.

Lokakuusta 2006 alkaen olen toiminut ohjelmistopäällikkönä Yleisradiossa, vastuualueena kaikkien suomenkielisten televisiokanavien ohjelmistojen kokonaisuus, profilointi ja koordinointi. Samalla toimin suorana esimiehenä muutamille erityisyksiköille: YLEn ohjelmistojen Kansainvälinen hankinta, Yle Asia ja Kulttuurin Asiakkuustiimi, YLE Import, YLE Export, YLE Yhteistuotannot, YLE TV Finland. Toimin myös ohjelmistoaluejohtaja Olli-Pekka Heinosen varamiehenä.

Tätä edelsivät seuraavat vakituiset työtehtävät Yleisradiossa:

- 1991– YLE TV2 Ympäristöprojekti, Ekoisti-ohjelman toimittaja ja myöhemmin toimitussihteerinä ja tuottajana toimiminen
- 1994– YLE TV2:n ohjelmistopäällikkö
  - vastuu ohjelmistokokonaisuuden suunnittelusta
  - erityisvastuu omista osastoista: ohjelmistosuunnittelu, tiedotus ja markkinointi sekä lähetystoiminta
  - samalla TV2:n johtajan varamiehisyys
- 2002– YLE TV2:n ohjelmajohtaja
  - vastuu YLE TV2:n ohjelmistosta ja henkilöstöstä sekä budjetista, Yleisradion TV-toimialan johtoryhmän jäsenenä mukana suunnittelemassa tv-perheen kokonaisuuden profilointia ja tarjontaa
- 1.10.2006– YLE Asia ja Kulttuurin ohjelmistopäällikkö
  - vastuu YLEn suomenkielisen tv-kanavaperheen kokonaisuudesta
  - YLE Asia ja Kulttuurin ohjelmistoaluejohtajan varamies
  - vastuu myös: YLE Export, YLE Kansainvälinen hankinta, YLE Import, YLE Yhteistuotannot, YLE Asia ja Kulttuuri Asiakkuus, TV Finland
- 1.12.2007 alkaen Suomen Kansallisooppera, Pääjohtaja
Joulukuun alussa 2007 siirryin siis uusiin tehtäviin. Aloitan tuolloin Suomen Kansallisoopperan pääjohtajana. Pääjohtaja vastaa Suomen Kansallisoopperan toiminnasta, taloudesta ja henkilöstöstä.

Opiskeluaika

Edellä mainittujen pää- ja sivuaineiden lisäksi opiskelin Fulbright-stipendiaattina Yhdysvalloissa (The Ohio State University) vuosina 1988–89 journalistiikkaa ja viestintää PhD-opintoina.

Jälkikäteen on harmittanut, että en päättänyt PhD -opintojani ja väitellyt tohtoriksi ennen siirtymistäni kokonaan Yleisradion palvelukseen. Lisäksi olisi kannattanut lukea organisaation ja ihmisten johtamiseen liittyviä opintoja – näitä tarvitsee kaikissa johtamiseen liittyvissä ammateissa. Työn ohessa olen suorittanut vuonna 2000 Helsingin Kauppakorkeakoulun JOKO-tutkinnon, joka on antanut eväitä kaikkeen johtamiseen ja strategioiden laatimiseen.

Kaikesta opiskelemastani on ollut hyötyä, myös unkarin kielen opinnoista, vaikka en ole niitä työssäni tarvinnutkaan. Yleissivistystä sekin lisäsi. Erityisesti uskon uraani hyödyttäneen se, että opiskelin samaan aikaan eri tiedekunnissa – myös taloudellis-hallinnollisessa, vaikka en sieltä suorittanutkaan tutkintoa. Opin ymmärtämään sekä erilaisia ihmisiä että eri oppiaineiden logiikkaa ja tavoitteita. Kaikesta tästä on ollut hyötyä. Pääopintoni suoritin humanistisessa ja yhteiskunnallisessa tiedekunnassa, mutta samaan aikaan siis opintoja kasvatustieteellisessä, taloudellis-hallinnollisessa ja jopa lääketieteellisessä tiedekunnassa (anatomiaa puheoppia varten).

Olin jo kouluaikana asunut Saksassa, mutta englannin kielen taitoni vahvistui ymmärrettävästi Yhdysvaltojen tohtoriopintojen aikana. Ruotsin kielen taitoa olen joutunut kehittämään työelämässä, koska yleisradioyhtiöiden perinteeseen kuuluu skandinaavikielten käyttö pohjoisvisioyhteyksissä. Erityisesti tanskan kielen taitoja olisin tarvinnut enemmän.

Aktiivinen toimintani (15-vuotiaasta 23-vuotiaaksi) yhteiskunnallisessa nuorten järjestössä, joka antoi mahdollisuuden tutustua moniin yhteiskunnan aloihin, kokoustekniikkaan ja johtamistaitoihin. Myös harrastukset, kirjallisuus ja teatteri, ovat tukeneet omaa alaani. Yhä uusien urheilulajien kokeilu, kuten laitesukellus ja perhokalastus, ovat pitäneet kehon ja aivot virkeinä – ja elämänasenteen nöyränä.

Perheen perustin opintojen ja päätoimisen työn ohella jo 21-vuotiaana ja sain kaksi lasta kahden vuoden välein. Tässä kokonaisuudessa ja sen hallinnassa oli tuolloin harrastusta tarpeeksi!

Työelämän vaatimukset

Nöyrä, innostunut, aktiivinen, utelias, halu kuunnella muiden kokemuksia ja oppia niistä, innostus omaan alaan, valmius heittäytyä tuntemattomiin tehtäviin, ilo ja halu työskennellä myös työyhteisön henkilösuhteiden parantamisen hyväksi. Siinä avaimia työelämässä pärjäämiseen. Lisäksi on syytä löytää jatkuva halu oppia uutta. Itse olen suorittanut laajoja johtamiskoulutusohjelmia.

Nykyisten humanistiopiskelijoiden kannattaisi aktiivisesti käydä tutustumassa myös muiden tiedekuntien oppiaineisiin. Yhteiskunnallinen aktiivisuus ja halu etsiä työkokemusta eri aloilta on aina hyväksi.

Humanistien vahvuutena on laaja yleissivistys, perusteellisuus ja into omaan alaan. Yleensä humanisteille ovat ensisijaisia muut kuin materiaaliset arvot. Heikkoutena humanisteilla saattaa olla arkuus, sisäänpäinkääntyneisyys, taipumus vetäytyä omiin oloihin. Vahvuus, kiinnostus omaa alaa kohtaan, voi joskus myös kääntyä heikkoudeksi, jolloin humanisti ei ole kiinnostunut mistään muusta kuin omasta alastaan.

YKSITYINEN SEKTORI

Vuosina 1999–2000 valmistuneet humanistit olivat olleet viisi vuotta valmistumisensa jälkeen keskimäärin 4,3 vuotta töissä. Työttömyysjaksoja koki 45 prosenttia valmistuneista. Vakituista työtä oli 54 prosentilla. Yksityinen sektori tarjosi työpaikan 34 prosentille vuosina 1999–2000 valmistuneista humanisteista.

Lähde:

Maisterien uraseuranta. Tampereen yliopistosta vuosina 1999–2000 valmistuneiden työelämään sijoittuminen viiden vuoden kuluttua valmistumisesta.

Ura- ja rekrytointipalvelut, Tampereen yliopisto. 2006.

Mainonnan suunnittelija / copywriter, Pasi Janhunen

mainostoimisto Dynamo

Pääaine: käännöstiede (englanti)

Sivuaineet: kansainvälinen politiikka, suomenkielinen viestintä

Työura

Aloitin yliopistolla vuonna 1988 ja mainosalalle päädyin vuonna 1995. ”Oman alan” työt on siis tehty enimmäkseen päätyön ohella ja osittain myös sen ansiosta, sillä päädyin kääntämään Dilbert-albumeita Otavalle siksi, että kollegani mainostoimistossa tekstasi kyseisten albumien puhekuplat. Hän yhytti minut asialle, kun aiempi kääntäjä lopetti. Juttelin kustannustoimittajan kanssa, tein muutaman sivun verran näytteitä, ja pääsin kääntämään sarjakuva-albumeja. Dilbertejä on kertynyt puolen tusinaa, viimeisin työni Otavalle oli Tenavien ystävänpäiväkirja. Koska varsinainen elanto tulee toisaalta, olen sikäli etuoikeutetussa asemassa, että voin ottaa käännettäväkseni vain sellaisia juttuja, joista tykkään.

Ensimmäinen oman alan työpaikka oli enemmänkin ”työpaikka”. Käänsin opiskeluaikoina fantasiaroolipelien ja strategiapelien sääntöjä suomeksi. Näihin hommiin päädyin ihan harrastuspohjalta eli aktiivisena pelaajana auoin päätäni väärään (tai oikeaan) aikaan Fantasiapelien myymälässä. Näin jälkikäteen arvioituina nuo käännökset eivät ole mitenkään eepisen mahtavia, että sikäli voi sanoa opiskelun tehneen minusta joko paremman kääntäjän tai sitten kriittisemmän ihmisen.

Graduntekovaiheessa aloin katsella työpaikkoja sillä silmällä. 90-luvun puolivälissä oli tarjolla runsaasti etenkin teknisen kirjoittajan töitä, joita tuli haettua. Hain myös europestiä kääntämään EU:n virallista lehteä, kun Suomi oli sopivasti liittymässä unioniin. Työhaastattelu oli sikäli koominen, että vastapuoli kyseli saksaksi ja minä vastailin englanniksi, paikoin ehkä jopa oikeisiin kysymyksiin. Tästä huolimatta pääsin varasijalle eli yllättävän lähelle Luxemburgin keikkaa.

Onneksi en kuitenkaan päässyt töihin asti, sillä seuraavana keväänä löysin nykyisen uraputken. Mielelläni sanoisin, että etenin tätä kohti itsevarman määrätietoisesti, mutta sattumaa ja fiksumaa vaimoahan tästä on kiittäminen. Vaimo huomasi lehdessä ilmoituksen ja sanoi, että toihan vois olla sun homma. Mainostoimisto Adsek haki copyä, kokenutta tai kokeilusta. Kirjoitin hakemukseeni, ettei ole alan koulutusta tai kokemusta; jos tätä kokelaamman löydätte niin ottakaa se. Sillä pääsi haastatteluun, ja sitä myöten työnäytteitä antamaan. Tein pari testitoimeksiantoa ja pääsin töihin.

Kääntäjän tai oikeastaan muukaan muodollinen koulutus ei ollut edellytys työhön, mutta ei siitä varmasti haittaakaan ollut. Kielitaito oli käsittääkseni plussaa. Uskoisin että tärkein asia oli kuitenkin työnantajaa miellyttänyt ajattelu ja sen kiteyttäminen tekstiksi. Enkä usko, että haittasi sekään, että tunnuimme tulevien työkaverien kanssa olevan samalla aaltopituudella – henkilökemiat ovat olennainen juttu mainosalalla, joka kuitenkin on mitä suurimmassa määrin tiimityötä. Hyvä työpari osaa poimia helmet kollegan ajatuksenvirrasta silloinkin, kun tämä ei niitä itse huomaa.

Adsekissa suunnittelin mainontaa mm. Yhtyneille Kuvalehdille, Biltemalle ja Kesoilille. Tässä paras koulu oli itse työ ja sen tekeminen. Gradun tekeminen jäi toviksi surullisen kuuluisaan Vaiheeseen.

Seuraava etappi oli Brand Sellers Helsingissä. Tässä kohtaa auttoivat henkilökohtaiset kontaktit ja harrastukset, sillä musiikkiympyröistä tuttu kaveri suositeli pomolleen meikäläisen kutsumista haastatteluun. Mainosala on varsin pieni hiekkalaatikko, ja työpaikkojen (ja työntekijöiden) hankkiminen paljolti jutustelua ja soittelua julkisen ilmoittelun sijaan – Adsekiin pääsyäni jälkeen en ole itsekkään työhakemuksia tehnyt. Brand Sellers (josta myöhemmin tuli DDB Helsinki) kuuluu kansainväliseen DDB-keijuun, joten kieli- ja kääntämistaitoa arvostettiin. Merkittävin kansainvälinen mainostili oli Finlandia Vodka, jolle mainonnan lisäksi teimme esim. materiaalia asiakaslehteen. Suurimmaksi osaksi kirjoitin materiaalin suoraan englanniksi, toki painokelpoiseksi teksti päättyi vasta natiivin oikoluettua sen – yliopistolla opin kääntämisestä ainakin sen verran, että vaadin mukaan tämän työvaiheen. Muita asiakkaitani DDB:llä olivat mm. MTV3, Pauligin Brazil ja Frezza, Olvi-olut, Neste Ralli sekä Ingmanin Kingis ja Jättis.

DDB Helsingistä siirryin Dynamoon, jossa olen yhä, tätä nykyä myös sitoutettuna eli omistan firmasta pienen siivun (suurin piirtein neukkarin verhot,

luulisin). Työsopimuksessa lukee mainonnan suunnittelija / copywriter, mikä kuvaakin työn laatua paremmin kuin pelkkä copywriter: aika monta konseptia ja yksittäistä mainosta on tehty siten, että art director keksii otsikon ja minä keksin kuvan. Ja hyvä niin, pääasia on toimiva lopputulos.

Olen ehdottomasti sitä mieltä, että kääntämisen opiskelusta on ollut hyötyä nykyisessä työssäni. Se opetti kirjoittamaan tekstiä, jolla on jokin funktio – kääntämisessä tekstiä tuottamalla pyritään johonkin selkeään päämäärään, aivan kuin mainonnassakin. Käännettävällä tekstillä on aina tavoite, on se sitten tiedottaminen, vaikuttaminen, tunnelman välittäminen tai joku muu; samalta pohjalta lähtee nykyinenkin toimenkuvani. Vastoin yleistä stereotypiaa mainonta ei suinkaan aina pyri pelkästään myymään pirun paljon kaikenlaista jankuttaen että uutuus ja osta nyt. Itse olen tuotteiden ja palvelujen myynnin ja mielikuvan kohentamisen lisäksi toivoakseni mm. edistänyt suvaitsevaisuutta Kehitysvamma ei tartu, asennevamma periytyy -kampanjalla. Ja jos Merenkulkulaitokselle tekemämme Älä jätä aivoja narikkaan -kampanja on estänyt yhdenkin hukkumisen, voi sanoa tehneensä ainakin joskus jotain hyödyllistä.

Pari kertaa on tullut sanottua, että kivaa hommaa tämä on, enkä taida enää rehelliisiin töihin palata. Leikillään, ehkä.

Mitä muuhun työkokemukseen tulee, määrä ja skaala on ollut ns. riittävä, lähetistä maalariksi ja huvipuistoduunarista pelisuunnittelijaksi. Tärkein anti näistä taisi olla elämisen opettelu. Ja erityisesti raksan kesätyöt kannustivat kouluttautumaan ja hakeutumaan siisteihin sisätöihin.

Opiskeluaika

Pääaineeni oli englannin kääntäminen ja tulkkaus, sivuaineina kansainvälinen politiikka ja kääntäjien pakollinen kuvio eli suomenkielinen viestintä. Koen että näistä kaikista on ollut hyötyä myös nykyisissä töissäni. Luonnollisesti opiskelu kohensi kielitaitoa ja nyanssien ymmärtämistä sekä oman että vieraan kielen suhteen. Kansainvälinen politiikka (jonka valitsin tiukassa kisassa valtio-opin sijaan lähinnä siksi, että jälkimmäisessä oli yksi ruotsinkielinen tenttikirja) opetti lähinnä yleissivistystä ja ymmärrystä siitä, miten maailma makaa. Opiskelun monialaisuus oli mielestäni ehdoton plussa verrattuna siihen, että olisin opiskellut vain kääntämistä ja muita kieliä.

Jälkikäteen on vaikea sanoa, mitä olisi pitänyt tehdä toisin. Ei niin, että kehtaisin väittää tehneeni vain oikeita valintoja, pikemminkin vain sattumat osuivat aika lailla kohdalleen. Mikään ei selvästi ole jäänyt pahemmin kaivelemaan. Pääaineessa keskityin kääntämiseen ja suoritin tulkkauksesta vain pakolliset kuviot – ensinnäkään en ollut mielestäni mitenkään erinomainen tulkki ja toisekseen tykkään muotoilla ja vatuloida tekstejäni vielä uusiksi, mitä mahdollisuutta tulkkauksessa ei ole.

Kieliharjoittelujakson vietin Englannissa. Pikkuserkkuni oli tuolloin paikallislehden kuvaaja, ja roikuin mukana hänen assarinaan kameralaukkua roudaillen ja kuvattavien nimiä muistiin kirjaillen. Ensimmäinen kuvauskeikka oli pehmeä lasku: HM Young Offenders' Institute Onley elikkäs vankila. Tukkanani ansiosta sain kuulla erinäisiä ”Oi! Nigel!” -huutoja (punkviulisti Nigel Kennedy oli vielä jonkin sortin julkkis noihin aikoihin) ja muutenkin olo oli kepeän surrealistinen.

Järjestöaktiivisuus kohdistui luonnollisesti ainejärjestö Translaan. Tulevaa uravalintaa enteillen piirsin Translan varsin pitkään eläneen logon ja kirjoittelin materiaalia ainejärjestöbileiden vakio-ohjelmanumeroihin kuuluviin hämmentäviin speaktaakkeleihin. (Translan futisjoukkueessa onnistuin olemaan niin loistava piilokärki, että tuskin kukaan huomasi.)

Kääntämisen opiskelun hyvä puoli on tietysti se, että se johtaa selkeästi ammattiin, mitä kaikista humanistisista aloista ei voi sanoa. Opiskeluaikana olin suht varma siitä, että löydän kyllä alan töitä tai ainakin jollain tavalla alaa sivuavia. En muista, että olisin mitenkään seurannut työmarkkinoiden kehitystä tms. ennen kuin ryhdyin gradun teon ohella vähitellen etsimään töitä.

Graduni tein aiheesta kulttuurireferenssit Simpsonien käänöksissä. Valitsin aiheen, koska tv-kääntäminen teknisine rajoituksineen kiinnosti, ja tietysti siksi, että Simpsons on nerokas sarja, jonka tuijottamista mielellään puolusteli tieteellisen tutkimustyön nimissä. Gradun aiheesta on ollut iloa monessa asiakaspalaverissa keventävänä anekdoottina.

Työelämän vaatimukset

Oman kokemuksen perusteella työnhaussa pärjää nimenomaan asenteella ja olemalla oma itsensä; sanon näin silläkin uhalla, että se kuulostaa nololta kliseeltä. Mielelläni ojentaisin tässä syvällisen ajattelun helmiä tuleville humanisteille, mutta

aika paha on kiteyttää mitään yleispätevää, kun suurin piirtein kaikkeen joutuu sanomaan, että noh, mulla tää meni nyt näin mutta eihän tätä yleistää voi. Asiat ovat edenneet enemmän tai vähemmän satunnaisesti ja onneksi enimmäkseen ihan suht myönteiseen suuntaan.

Kaiken tämän all standard disclamers apply -jorinan jälkeen uskallan silti pokalla väittää, että humanistisen koulutuksen moninaisuus ja yleissivistävyys on ollut hyödyksi ainakin omalla alalla. Ei sitä erityisesti vaadittu ole, mutta itsellä on ainakin varmempi olo. Ja uskon kyllä, että se on auttanut minua olemaan parempi työssäni. Mainonnan suunnittelijalla kun on sama vaatimaton haaste kuin kääntäjällä: pitäisi tietää vähän kaikki vähän kaikesta.

Promotion manager, Nina Nurminen

Playground Music Scandinavia

Pääaine: englantilainen filologia

Sivuaineet: yleinen kirjallisuustiede, taidehistoria, ranskan kieli,
käännöstieteen kursseja

Työura

Oman alan ensimmäisiin töihin pääsin käsiksi yliopiston Kielikeskuksessa. Aamulehdessä oli työpaikkailmoitus ja soitin sen perusteella silloiselle johtajalle. Puhelua käytiin englanniksi kunnes johtaja tajusi minun olevan suomalainen (ja totesi kuivasti: ”voimme sitten puhua suomea”). Minulla oli runsaasti kokemusta opettajan sijaisuuksista, opinnot hyvällä mallilla ja – ennen kaikkea – vahva kielitaito. Ehkä jäin myös mieleen kun puhuin englantia.

Opettaminen oli hauskaa ja henkisesti rikasta aikaa – sai olla tekemisissä motivoituneiden, älykkäiden opiskelijoiden kanssa, viimeistellä gradua ohessa, olla akateeminen, humanisti, ja ylpeä kaikesta siitä. Oli aikaa ja hullua intoa tarttua kaikkeen uuteen. Rahaa ei tietty ollut koskaan liikaa, sivutoimisen tuntiopettajan tuntipalkka oli kova, mutta tunnit vähissä. Tämä työ silti poiki uusia töitä, Kielikeskuksen kautta tuli tunteja muista kielikouluista ja yrityksistä. Pääsin mm. koordinoimaan kielikoulutusprojektia, jolle haettiin EU-rahoitusta. Työkokemus, ihmistuntemus ja elämäkokemus karttuivat töitä paitsiessa. Opettajankoulutus kummitteli yhä suurempana mörkönä taustalla.

Keväällä 1997 Aamulehden työpaikkailmoitus puuttui taas asioiden kulkuun. Samoihin aikoihin sain väännettyä gradun valmiiksi hyvin arvosanoin. Työpaikkailmoituksessa haettiin markkinointiasistenttia levy- ja jakeluyhtiöön. Mitä oli markkinointi? Sanan olin kuullut jossain. Ilmoituksessa oli mainittu silloinen lempiyhtiöni Prodigy ja tiesin, mikä oli levy-yhtiö, eikä enempää tarvittu. Ruutupaidat olivat vaihtuneet tolppakorkoihin ja Kurt Cobain -vainaa Daft Punkiin kun väsäsin hakemuksen, jossa kehuskelin kielitaidollani ja musiikintuntemuksella. Pääsin hakemuksen perusteella haastatteluun, ja laitoin vielä varmuuden vuoksi

minihameen päälle. Parin viikon kuluttua kurssimonisteet pölyisivät, kun kuulin saaneeni paikan. Ensimmäisiin työtehtäviini sisältyi idolini Prodigyn miesten taapaminen Provinssirockissa. He osoittautuivat huumepäisiksi idiooteiksi.

Uskon kieli- ja käännöstaidon, persoonallisuuteni, henkilökohtaisen olemuksen, kyvyn tulla toimeen monenlaisten ihmisten kanssa ja musiikintuntemuksen olleen avaintekijöitä tämän työpaikan saadessani. Työpaikkahaastattelussa minua haastatteli mm. Poko Rekordsin legendaarinen Epe Helenius, joka oli sitä mieltä että hakijassa pitää aina olla hieman ”taiteellisuutta”.

Meni noin vuosi, ennen kuin pääsin sisään toimenkuvaani. Keskeisessä roolissa olivat tiedotteiden, myyntitekstien, biografioiden laatiminen ja niiden kääntäminen, asioiden koordinointi ja artistiemme esilletuonti mediassa. Työn kautta hahmottui kokonaan uusi maailma ja näkymät kulissien taakse levy- ja jakeluyhtiöiden toimintaan. Eli toimin eräänlaisessa levytukussa, joka edusti, myi ja markkinoi sekä omia levy-yhtiöitään artisteineen, että vastaavia ulkopuolisia tahoja. Firman sisässä ”ylenin” assarista tuotepäälliköksi parissa vuodessa. Sitten keksin opiskella graafista suunnittelua TAMK:issa, siellä vierähti vuosi työn ohessa. Samalla kohentelin ATK-taitoja, yliopistolla kävin jonkun kurssin aiheesta 90-luvun alussa, jolloin opiskelemamme tekstinkäsittelyohjelma oli sinipohjainen ja keltatekstinen. Oi niitä aikoja.

Yritys, jossa olin töissä, hajosi kahtia vuonna 1999 ja kaksi kollegaani perustivat uuden, vastaavan yrityksen. Minä jäin tähän vanhaan. Ja kun levy-yhtiö/jakelija, jonne jäin, lopetti toimintansa Suomessa vuonna 2003, sain tekstiviestin entiseltä pomoltani, joka tarjosi työtä. Se paikka irtosi siis puhtaasti suhteilla, eikä suuria muodollisuuksia tarvittu ”työpaikkahaastattelussa”. Juotiin kahvia ja puhuttiin paskaa. Toimenkuva säilyi suurin piirtein samana ja samassa paikassa olen edelleen.

Vuonna 2004 aloitin markkinoinnin approbaturin opinnot Avoimessa yliopistossa Tampereella, sillä jouduin toimimaan yhä enemmän markkinoinnin parissa. Sen opiskelu tuntui aluksi ihan pilipalihommalta ja itsestäänselvyyksiltä, ei ”tieteeltä” ollenkaan, mutta en kiellä etteikö siitä olisi ollut hyötyä. Ja pukivathan opinnot sen sanoiksi, mitä olin jo monta vuotta seurannut vierestä töissä ja ne tarjosivat uusia näkökulmia ja ideoita työhön. Työn ohessa opiskelu oli kyllä todella rankkaa. Ei ole turhaa höpinää että työelämän tahti on nykypäivänä kiivas ja hektinen, työntekijältä vaaditaan paljon ja hänelle annetaan suhteessa siihen

aika vähän. Mutta toisaalta, jos olisi tullut jo opiskeluaikoina mieleen lukea vaikka markkinoinnin appro, olisi ehkä tuoltakin tukalalta vuodelta välttynyt. Toisaalta, jos näin olisi käynyt, työuratarinani olisi varmasti jotakin aivan muuta.

Opiskeluaika

Visioidaan hetki historiassa. Tampereen yliopiston englantilaisen filologian laitos 90-luvun alussa Pyynikillä. U2:n ”Achtung baby” t-paitoja, muodottomia farkkuja ja spiraalipermanentteja. Nirvanaa, Stone Rosesia ja Pearl Jamia korvalappustereossa C-kaseteilta. Kuten monet muutkin, tihrustin alakerran kuppilassa tympeän tuoksuista opinto-opasta ja yritin itse keksiä, mitkä aineet minua kiinnostavat. Ei meillä mitään opinto-ohjausta oikein tainnut olla, tai jos oli, tieto siitä ei ollut tavoittanut minua. Piti itse tehdä ratkaisevia päätöksiä tulevaisuuden suhteen heti opintojen alkuvaiheessa, eikä sitä asiaa oikein silloin osannut miettiä tarvittavalla vakavuudella. Kunhan nyt jotain opiskelisin.

Toisena opiskeluvuotena valitsin kirjallisuustieteen, taidehistorian, ranskan kielen ja käännöstieteen laitokselta joitain kursseja sivuaineikseni. Ei minulla silloin ollut mitään selkeää käsitystä, mitä haluan tehdä ”isona” – tosin sitä ei ole vielääkään, eikä toisaalta tarvitsekaan olla. Maailmassa on täynnä uraputkia, mutta niiden ulkopuolellakin on oikeasti elämää. Sivuainevalintani perustuivat lähinnä siihen, että koin nämä aiheet erittäin mielenkiintoisiksi. Opettajankoulutus ei silloin kiinnostanut, kääntäjän hommat jonkin verran.

Ranskan kieli osoittautui vaikeammaksi kuin lukiossa, eikä siitä aineesta sen kummemmin ollut koskaan mitään ”hyötyä” työelämässä. Näyttää se kuitenkin kiivalta CV:ssä. Englannin ja käännöstieteen opinnoissa pärjäsin loistavasti, ja työelämässä olen tarvinnut näitä taitoja todella paljon – aina opettamisesta ja asiakaspalvelutöistä artistibiografioiden kääntämiseen ja jakelusopimuspykälien tulkintaan. Yleisen kirjallisuustieteen opinnot herättivät sisäisen seppo heikinheimoni, opin olemaan kriittinen, opin kyseenalaistamaan itsestäänselvyksiä ja huomasin, että asioita voi tulkita monella eri tavalla. Taidehistoria inspiroi minua ja se täydensi sanastollisesti kieliopinnoja, kasvatti kuvien lukemisen ja hahmottamisen taitoa, selvensi historian kaarta, laajensi yleissivistystä ja syy-seuraussuhteiden ymmärtämystä – kuten toki kirjallisuustiedekin. Näitä ajatuksia yritin viljellä opetustyössä ja käyttää aiheita opetusmateriaalissa.

Gradun sain väsättyä kokoon puolessatoista vuodessa ja sitä vielä viimeistellessäni pääsin töihin yliopiston Kielikeskukseen. Gradun aihepiiri liittyi jälkikolonialistiseen kirjallisuuden tutkimukseen, eikä sillä ole toistaiseksi ollut elämässäni muuta merkitystä kuin hämmentää ihmisiä kahvipöytäkeskusteluissa. Itselleni aihe toki oli tärkeä ja loputtoman mielenkiintoinen (olen toisinaan pyöritellyt ajatusta liseniaattityön tekemisestäkin aiheen perusteella).

Työelämän vaatimukset

Humanistin vahvuudet ovat laaja yleissivistys, usein hyvä kielitaito, tietty humanistin ”leimasta” kumpuava sympaattisuus ja inhimillisyys, monipuolisuus ja avarakatseisuus, ehkä jonkinlainen taiteellisuuskin. Fiksut työnantajat ymmärtävät humanistin mahdollisuudet, varsinkin jos humanisti voi osoittaa opintojensa ja työkokemuksensa kautta olevan varteenotettava työntekijäkandidaatti.

Kaikki työkokemus on arvokasta. Oli se sitten viihdeohjelman lattialavasteiden valmistamista TV2:lla, hampurilaisten paistamista Mäkkärissä tai au pairina toimimista glasgowlaisessa juutalaisperheessä, se kertoo sinusta että olet valmis tekemään töitä, etkä snobbaile turhia. Jostain työstä on jokaisen aloitettava, ja harva pääsee kylmiltään unelmatyöpaikkaansa. Jotkut eivät (vieläkään) edes tiedä, mikä se mahdollisesti on. Kokeilemalla voi selvittää, mitä ei ainakan halua tehdä – tosin jotkut tutuistani ovat tehneet hampurilaisten myynnistäkin uraa.

Logistiikkasuunnittelija / projektipäällikkö, Maria Heinonen

Pääaine: saksan kieli ja kulttuuri

Sivuaineet: ranskan kieli, markkinointi, matkailu, tilastotiede

---

Työura

Ensimmäinen ”oman alan” työsuhteeni oli oikeastaan ryhtyminen saksan kielen freelance-kääntäjäksi heti valmistumisen jälkeen. Olin aina pitänyt kääntämisestä ja kirjoittamisesta, joten tämä oli minulle luonteva ratkaisu. En kuitenkaan tehnyt työtä kovin kauan – työtilaisuuksiakaan ei loppujen lopuksi niin paljon eteen tullut, että olisin voinut kuvitella käännöstöiden riittävän minulle elannoksi.

Noin vuoden jälkeen päädyin pieneen teollisuusyritykseen markkinointiassistentiksi. Olin opiskellut myös markkinointia, mikä varmasti vaikutti siihen, että minut valittiin tehtävään. Päätehtäväni oli tehdä järjestelyjä erästä Saksassa järjestettävää messutapahtumaa varten, joten myös kielitaitoni oli avainroolissa. Tuossa yrityksessä viettämäni aika oli mielenkiintoinen, ja tekemistä riitti, mutta lopulta työsuhde jäi vain puolen vuoden mittaiseksi, sillä olin samanaikaisesti hakenut eräästä suuremmasta pirkanmaalaisesta teollisuusyrityksestä markkinointiassistentin paikkaa, ja tulin valituksi.

Uskon, että sain paikan yrityksestä sekä vahvan kielitaitoni, edellisen työsuhteeni että asenteeni vuoksi. En ole koskaan pelännyt työtä, stressinsietokykyni on korkea, ja olen myös tuonut hakutilanteissa selvästi esiin, että pidän haasteista. Kaikkea ei tarvitse osata, tärkeää on sen sijaan, että antaa selvästi ymmärtää, että on valmis opettelemaan uutta. Tuossa positiossa tein monenlaisia markkinointiin liittyviä tukitehtäviä sekä toimin pienen yksikön vientiassistenttina. Paikka oli aloittelevalle sopiva, mutta toimi minulla myös näytön paikkana, ja kun tilanne osastolla äkillisesti muuttui, minut siirrettiin toiselle osastolle, asiakaspalvelutehtäviin.

Tuosta hetkestä on kulunut kuusi vuotta, ja tehtäväni ovat vaihtuneet monta kertaa tämän yrityksen sisällä. Olen tehnyt mm. vientiassistentin sijaisuuksia, toiminut logistiikkakoordinaattorina (työhön kuului mm. varastotäytön ohjausta, toi-

mitusten järjestelyä sekä yhteydenpitoa sopimusvalmistajiin) ja projektiassistenttina (kouluttajana ja käyttötukena) avustamassa uuden järjestelmän käyttöönotossa Keski-Euroopan myyntiyhtiössämme. Koulutus pohjani on ajanut minua tehtäviin, joissa kielitaidosta on hyötyä, ja kiinnostukseni on toisaalta myös kuljettanut minua tietojärjestelmäprojektien suuntaan. Olen todella tyytyväinen siihen, että olen voinut todistaa, että kiinnostus asioihin auttaa työelämässä etenemistä huomattavan paljon, vaikka varsinaisesti ko. koulutus pohjaa ei olisikaan.

Tällä hetkellä toimin logistiikkasuunnittelijana työskennellen mm. erilaisten logistiikan kehitysprojektien parissa, ja samanaikaisesti vedän uuden järjestelmän käyttöönottoja eri maissa. Yrityksellä on lukuisia myyntiyhtiöitä, ja työni sisältää paljon matkustamista ko. maissa. Tällä hetkellä olen todella tyytyväinen siihen, mihin koulutukseni ja kokemukseni työelämässä on minut tuonut. Opintojeni alussa en olisi varmaankaan uskonut, jos minulle olisi ennustettu, että joidenkin vuosien kuluttua teen töitä logistiikan ja tietojärjestelmien parissa (joista molemmista on tullut minulle erityisiä kiinnostuksen kohteita) ja toimin samalla erään järjestelmän käyttöönotossa projektipäällikkönä. Projektien vetäminen sopii järjestelmälliselle luonteelleni paremmin kuin hyvin, ja voin sanoa olevani varsin tyytyväinen työnkuvaani tällä hetkellä.

Opiskeluaika

Opiskelin 90-luvulla Tampereen yliopiston humanistisen tiedekunnan vieraiden kielten koulutusohjelmassa, pääaineenani germaaninen filologia. Olin päätynyt opiskelemaan saksan kieltä ja kulttuuria suoraan lukiosta, puhtaasti siksi, että kieli kiinnosti minua. Olin tuolloin 19-vuotias, ja ajattelin, että valitsemalla itselleni helpon ja sopivan opiskeluaineen löydän kenties unelmieni uratien – elämä on sen jälkeen kuitenkin tuonut mukanaan monta ennalta aavistamatonta käännettä.

Opiskelin myös ranskan kieltä, markkinointia, matkailualaa ja tilastotiedettä. Osan opiskeluajan kesistä vietin opiskelemalla, osan tein ”opiskelijoille tyypillisiä” kesätöitä, mm. hotelli- ja ravintola-alalla. Kielitaidosta oli paljon hyötyä, ja erityisesti suullinen kielitaito kehittyi huomattavasti, kun työskentelin ulkomailla, mutta enimmäkseen noista työsuhteista kertyi vain kesätyökokemusta ja taskuraha.

Kehitin tietotekniikkataitojani opiskeluaikana esim. opettelemalla käyttämään taulukkolaskentaa ja tekstinkäsittelyä sujuvasti. Olen ollut aina kiinnostunut tieto-

koneista, joten opetteleminen oli minulle mukavaa, vaikkakin välineet ja järjestelmät olivat yliopistolla 90-luvulla vielä varsin kehittymättömiä verrattuna nykyisin työelämässä käytössä oleviin. Olen kuitenkin työssäni usein todennut, että tietoteknisten valmiuksien kehittäminen on ollut todella hyödyllinen ratkaisu. Lisäksi suoritin myöhemmin täydennyskoulutuksena esim. vientimarkkinoinnin ja projektinhallinnan kursseja, jotka ovat tuoneet hyödyllistä lisätietoa varsinaisen opiskeluajan jälkeen.

Olin tiennyt opiskeluaikojeni alusta alkaen, että minusta ei tule opettajaa, joten valitsin opiskelemani aineet siten, että ne voisivat auttaa minua tulevaisuudessa suuntautumaan erilaisille aloille. Toisaalta koin, että opintokokonaisuuteni oli ehkä liian jäsentymätön, koska se ei tarjonnut selkeää uratietä, mutta jälkepäin ajatellen ratkaisu oli minulle kuitenkin hyvä. Graduni tein tekstilingvistiikasta, tutkien talousaiheisten tekstien rakennetta. Voin varmuudella sanoa, että opiskelu yliopistossa antoi minulle paljon valmiuksia toimia työelämässä, nimenomaan sillä tavoin, että opin etsimään tietoa, hahmottamaan kokonaisuuksia ja soveltamaan tietoa käytäntöön – erittäin arvokkaita asioita!

Työelämän vaatimukset

Vaikka kuulostaakin melkein kliseeltä, on kuitenkin aivan totta, että oikealla asenteella pärjää työnhaussa; joustavuus (niin työtehtävien kuin aikataulujen suhteen), päämäärätietoisuus ja aloitteellisuus ovat avainsanoja. Vaikka itse olenkin ajautunut varsin kauas kielitaustastani, olen pyrkinyt aina tuomaan vahvan kielitaitoni esille, sillä pidän sitä arvokkaana pääomana. Jos opiskelee filologiaa, eikä koe olevansa opettajatyyppejä, kannattaa rohkeasti miettiä erilaisia sivuainevaihtoehtoja, jotka voivat myöhemmin avata useita ovia. Erityisen tärkeää nykyään työelämässä on myös pitää itsensä ajan tasalla tietoteknisissä taidoissa. Ko. valmiuksien merkitystä ei voi liikaa korostaa. Työelämässä törmää perustietotekniikan lisäksi myös lukuisiin erilaisiin, mm. tuotannonohjausjärjestelmiin, joiden käytön oppii huomattavasti helpommin, kun tietokoneiden maailma on valmiiksi tuttu.

Voin suoraan sanoa, että epäilin joskus opintotaustani olevan liian hajanainen, mutta tähän mennessä olen todennut, että siitä on ollut hyötyä monessa vaiheessa. Mielestäni kieliä opiskelevia on hyvä muistuttaa siitä, että monessa työssä kieli

ei ole pääasia, mutta se on arvokas väline, joka voi olla avuksi monenlaisissa tilanteissa. Olen myös sitä mieltä, että vaikka opinnot tarjoavat ponnahduslaudan työelämään, kannattaa aina muistuttaa itseään siitä, että joka päivä voi ja tulee oppia uutta – mikä on hieno asia. En vielä tiedä, mihin tulevaisuus minua vie, mutta odotan sitä mielenkiinnolla!

Kulttuuritoimittaja, Ilkka Kuosmanen

Etelä-Suomen Sanomat

Pääaine: englantilainen filologia

**Sivuaineet: tiedotustoppi, teknisen viestinnän erikoistumisohjelma,
filosofia**

Opiskelu aika

Oli synkkä ja myrskyinen yö Tampereen Viinikassa syksyllä 1995. Istuin 20 neliön kellariasunnossani tuoreena englantilaisen filologian opiskelijana ja ihmettelin, mihin olin pääni pistänyt. Pääsykokeisiin osallistumistani oli ohjailtu lähinnä yksi motiivi: piti etsiä opinahjot, joihin saattoi päästä mahdollisimman vähällä lukemisella, sillä armeijassa pääsykokekirjojen pönttämiseen ei liennyt juurikaan aikaa. Löysin kaksi paikkaa, joihin pakollisia pääsykokekirjoja ei ollut lainkaan: Tampereen englantilainen filologia ja Helsingin yliopiston käännöstieteiden laitos Kouvolassa. Englanti oli vaihto-oppilasvuoden perintönä vielä kohtalaisen hyvin hallussa, joten pääsin sisään molempiin. Valitsin Tampereen, sillä Kouvola ei kaupunkina oikeastaan houkutelut.

Ja nyt oli siis synkkä yö Viinikanpuistossa, pöydällä kuivahtanut ruislimppu, takana ensimmäiset latinantunnit, englannin kielen historian käsittämättömän huonot luennot ja hiljaa hiipivä kauhu: johtaako tämä yhtään minnekään? Tuutorit olivat vakuuttaneet, että ensimmäiseksi vuodeksi ei ainakaan kannata ahnehtia sivuaineita. Eikä niistä Pyynikillä tuntunut kukaan muutenkaan sen suurempaa huolta kantavan. Kunhan nyt lueskellaan tässä tätä Chauceria, pöntätään kielioppia ja katsellaan sitä työllistymispuolta sitten joskus myöhemmin.

Ensimmäisestä vuodesta jäivät käteen filologian perusopinnot ja muutama tunnusteleva opintoviikko muualta. Seuraavana syksynä aloin olla vakuuttunut siitä, että 300 vuotta vanhojen englantilaisten runojen analysointi – niin mukavaa hommaa kuin onkin – ei tule minua koskaan työllistämään. Ala-asteen englanninopettajan sijaisuuksia olin puolestaan tehnyt tarpeeksi tietääkseni, että opettajan ammatti ei ainakaan ollut minut kutsumukseni.

Niinpä päätin keksiä elämäleni tarkoituksen. Jotenkin askel veti päätalolle ja tiedotusopin perusopinnojen massaluennolle. Meitä oli siellä A1:ssä satoja, melkein kaikista tiedekunnista. Kaarle Nordenstreng, Pertti Hemánus ja muut vekkulit alkoivat kaataa päihimme erilaisia viestintäteorioita, ja jotenkin tunsin viihtyváni. Tuhatsivuisiin tenttiurakoihinkin tartuin enimmäkseen innolla. Tällaista sen pitikin olla yliopistossa, ajattelin: musertavia määriä tietoa, teorioita, ajatuksia ja minä siinä keskellä hyvin pienenä, luovimassa hitaasti eteenpäin.

Siinä sivussa luin lisää filologiaa. Kahmin kaikki mahdolliset valinnaiskurssit, sillä nyt minulla oli päämäärä: piti saada kasaan mahdollisimman suuri määrä pääaineopinnoja, jotta voisin päästä aikanaan journalistiikan sivuaineohjelmaan.

Kirjaviisuus ja teoria alkoivat tiivistyä päässäni, mutta olin erakoitumassa. Iltaisin metsästin muurahaisia, jotka olivat löytäneet tien asuntoni jääkaappiin ja mehupurkkeihin. Alkuaikojen puolipakollisten haamunmetsästyksien jälkeen en juuri opiskelijarientoihin ollut osallistunut, sillä viihdyn huonosti isoissa laumoissa. Muurahaisten seurassa huomasin kuitenkin viihtyváni vielä huonommin, ja muutaman yksinäisen talven jälkeen Viinikan kellarikomeron sisäseinät alkoivat tulla päälle.

Työura

Arvelin, että jotain pitäisi harrastaa, joten menin Tampereen yliopiston laulajien koelauluihin. Se on yksi elämäni parhaista päätöksistä. Ensimmäisten harjoitusten jälkeen en saanut nukuttua oikein koko yönä, sillä olin kovasti täpinöissäni. Päässäni soi aivan uusi maailma, joka imaisi mukaansa. Harrastuksesta koitui minulle aineellistakin hyvää, sillä erään kuorokaverini suosittamana (kiitos Maiju!) sain osa-aikatyötä aikuisten englanninopettajana. Myöhemmin iskin kuoroharjoituksissa silmäni erääseen erityisen sointuisaan alttoon ja menin hänen kanssaan naimisiin.

1990-luvun lopulla humanistisellakin puolella alkoi näkyä pieniä toivonpilkahduksia työllistymisestä. Nouseva teknologiateollisuus hamusi sujuvasanaisia kieli ihmisiä, jotka pystyisivät selittämään ihmisille, miten kännykät ja muut vempaimet toimivat. Sitä varten oli Tampereen käännöstieteiden laitokselle perustettu uusi teknisen viestinnän erikoistumisohjelma. Hain ja pääsin. Vaikka käyttöohjeiden laatiminen ei vastannutkaan käsitystä elämäntehtävästäni, oli se sentään jo-

tain konkreettista. Lisätäkynä oli neljän kuukauden työharjoittelujakso jossakin alan firmassa, turvattu toimeentulo ainakin yhden kesän ajaksi.

Työharjoitteluun pääsin Espooseen erään suurehkon viestintäteknologiafirman palvelukseen. Enimmäkseen kesä kului pienessä näpertelyssä, insinöörien kirjoittamien dokumenttien kieliasun viimeistelyssä, mutta olihan se sentään ensimmäinen ”oikea” työpaikkani, kovaa valuuttaa tyhjyyttään huutavassa cv:ssä. Dokumentoinnin ohella kesä opetti ihmisten kanssa pärjäämistä ja työnhakua, vähän sellaista kahdeksasta neljään -mentaliteettiäkin. Sittemmin olen ollut kuitenkin tyytyväinen, että dokumentoinnista ei tullut minulle leipäpuuta, sillä 2000-luvun alun teknokuplan puhkeamisen myötä työtä alkoi olla alalla niukemmin. Sen kyseisen espoolaisfirmankin koko dokumentointitiimi taitaa olla nyt yksi henkilö. Kesällä 1999 meitä oli siellä muistaakseni kuusi.

Syksyllä 1999 olin saanut kasaan niin paljon filologian opintoviikkoja, että ovet journalistiikan sivuaineohjelmaan avautuivat. Käytännönläheiset ja työteliäät lehti-, radio- ja tv-kurssit olivat tervetullut muutos siihenastisiin opintoihini. Toisaalta tuntui hyvältä, että pohjalla oli tukevasti teoriaa. Siihen päälle oli hyvä rakentaa omaa osaamistaan.

Journalistiikan opintoihin kuuluvan työharjoittelun suoritin kesällä 2000 Ori-mattilan Sanomissa, joka on pienilevikkinen, tilattava paikallislehti. Siihen asti olin elätellyt epämääräisiä haaveita tv- tai nettitoimittajan trendikkäistä hommeleista. Olin päättänyt profiloitua ”teknisenä humanistina”: hypermedialaboratoriossa olin jonottanut itseni verkkojulkaisemisen peruskursseille ja tietojenkäsittelytieteen laitoksella taistellut jopa läpi jonkun Java-ohjelmointikurssin.

Neljän kuukauden kiivastahtisen työrupeaman jälkeen heitin tv-työn ja tekno-hommelit mielessäni taka-alalle. Halusin ilmaista itseäni ensisijaisesti kirjoitetun sanan kautta, joten syksyllä jatkoin päättäväisesti lehtityön opintoja. ”Pieneksi” sivuaineekseni aloin kahmia filosofian kursseja, sillä olin huomannut, että siitä saa mukavasti käytännön työkaluja melkein mihin tahansa ajatustyöhön.

Kesäksi 2001 työpaikka oli hommattava jo omin päin, ilman tiedotusopin laitoksen taustatukea. Hakemista helpotti se, että nyt hakemukseen oli oheistaa muutama ihan oikea työtodistuskin. Pääsin Lahteen, Etelä-Suomen Sanomiin, lähinnä kai paikallistuntemukseni takia (olen asunut alueella lähes koko elämäni). Ensimmäisenä työpäivänä oli vuorossa työnjako. Kokenut toimituspäällikkö vilkaisi opintohistoriaani, huomasi englantilaisen filologian ja arveli, että minustahan

voisi tulla kulttuuritoimittaja. Olin ehdottomasti eri mieltä, sillä työkokemukseni oli tyystin uutistystyöstä, mutta työnantajan sana on laki.

Niin sitä mentiin kulttuuritoimitukseen, jossa vanhempi kollega patisti minut vielä samana iltana ylityökeikalle erääseen teatteriesitykseen. Ei siinä ollut vastaan sanomista. Parin viikon kuluessa siihen tottui, ja neljän kuukauden jälkeen en pitänyt enää lainkaan mahdollisena, etteikö minusta voisi tulla kulttuuritoimittaja. Joku muukin oli ilmeisesti sitä mieltä, sillä sain kesän jälkeenkin silloin tällöin toimeksiantoja Etelä-Suomen Sanomilta. Lähinnä ne koskivat tamperelaisista teatterielämästä. Lisätienestien toivossa hain ja pääsin myös Salon Seudun Sanomien avustajakaartiin. Se rahanlähde uuvautti kylläkin muutaman juttukeikan jälkeen.

Opintorintamalla alkoi syksyllä 2001 viimeinen puristus. Olin tehnyt englantilaisen filologian seminaarissa Robert Frostin runoista esseän, jota ohjaajani kehotti jatkamaan edelleen graduksi. En pistänyt hanttiin, sillä Frostin runot olivat suhteellisen helppotajuisia ja miellyttäviäkin. Aiheeseen ei liittynyt suuria intohimoja, mutta en halunnut jäädä ikuisiksi opiskelijaksi, odottamaan jumalaisia näkyjä.

Syksyn pimetessä pureuduin erilaisiin metaforateorioihin, luin runoja ja aloin näpytellä omia tulkintojani putkelle. Kehitin itselleni kirjoitusrutiinin: aamulla kävin uimassa puoli kilometriä (olen aina inhonnut uimista) ja sen jälkeen istuin päättäväisesti koneen eteen. Jotta urakka ei olisi tuntunut musertavalta, päätin suhtautua siihen niin kuin suureen lehtijuttuun, joka jaetaan pienempiin osiin. Jokainen osanen esitellään, käsitellään ja pyritään törmäyttämään muiden osasten kanssa. Ei se sen ihmeellisempää ole. Kirjoitustyön ohella kävin edelleen filosofian kursseilla. Sain sieltä jatkuvasti niin paljon virikkeitä graduuni, että aloin melkein uskoa korkeampien voimien johdattelevan työtäni.

Maaliskuussa graduni alkoi olla siinä vaiheessa, että vein ensimmäisen version ohjaajalleni. Olin siihen aikaan ehkä turhankin innostunut filosofoimisesta: työni uhkasi ryöpsähtää 200-sivuiseksi mammutiksi. Niinpä yksi kokonainen kappale päätettiin karsia pois ja käytännön runoanalyseja lisätä. Viimeistelyvaiheiden jälkeen luovutin graduni vihdoin huhtikuussa. Samana päivänä sain kuulla tulevani kaksosten isäksi.

Papereiden ulos saamisen kanssa tuli lopulta pieni kiire. Kesäksi 2002 olin onnistunut pääsemään töihin Aamulehteen, jossa valmistuneille maksetaan parem-

paa palkkaa kuin ”keskentekeoisille”. Pienellä proffien hoputuksella sain paperini ajoissa palkkakonttoriin. Pestini Aamulehdessä oli Tänään-osastolla, joka toimii läheisessä yhteistyössä kulttuuritoimituksen kanssa. Aamulehti totutti vielä piirun verran kovempaan työntekoon ja vaati edellisiä työpaikkojani enemmän ”luovaa hulluutta”. Rankkaa se oli, mutta myös antoisaa. Vielä hauskemaksi sen teki se, että sai asua kesän Tampereella, kotonaan niin kuin oikeat ihmiset.

Keskellä kesää sain soiton edellisestä työpaikastani Etelä-Suomen Sanomista, josta tarjottiin vakipestiä kulttuuritoimituksessa. Koska Aamulehti lupaili syksylle vain pätkiä silloin tällöin ja avovaimoni maha kasvoi päivä päivältä, oli tarjoukseen järkevää tarttua. Haikein mielin pakkasimme kimpsumme ja kampsumme, ostimme asunnon ja muutimme Lahteen syyskuun lopulla.

Aloitin työt Etelä-Suomen Sanomien kulttuuritoimituksessa lokakuun alussa 2002. Ensimmäinen asuntolainan lyhennys lähti tililtä jo puoli kuukautta aiemmin. Kaksospoikamme syntyivät lokakuun lopussa, joulun tienoilla päätimme avioitua. Ja siinä sitä ollaan edelleen. Tulen joka päivä lähemmäksi omaa tulevaisuuttani.

Työelämän vaatimukset

Kaikkiaan olen melko tyytyväinen opintoihini ja tähänastiseen työuraani. Opintokokonaisuuteni antoi hyvät valmiudet siihen ammattiin, jossa nyt olen. Syvällistä englannin kielen hallintaa en työssäni juuri tarvitse, mutta loogista ajattelua ja asioiden analysointikykyä sitäkin enemmän.

E erityisenä rikkautena pidän Tampereen yliopiston vapaata sivuaineoikeutta, joka antoi mahdollisuudet tehdä myös ”väärää valintoja”. Siinä vaiheessa kun ei vielä tiedä, kuka minä haluan olla, on helpottavaa saada tietää, kuka minä ei ainakaan halua olla. Jälkiviisaasti ajateltuna itselleni olisi ollut hyödyllistä lukea draaman tutkimusta ja enemmän kirjallisuuden kursseja, mutta kukapa sitä voisi elämäänsä täysin etukäteen aavistaa.

KOLMAS SEKTORI

Vuosina 1999–2000 valmistuneista kuusi prosenttia työllistyi järjestön palvelukseen. Järjestöllä tarkoitetaan tilastossa järjestöä, seurakuntaa, säätiötä tms. Vuonna 2004 valmistuneista, vuosi valmistumisen jälkeen, oli 13 prosenttia järjestön tai vastaavan palveluksessa. Useamman vuoden tilastojen mukaan humanistisesta tiedekunnasta valmistuneet työllistyvät toiseksi parhaiten kolmannelle sektorille. Eniten kolmas sektori vetää yhteiskuntatieteilijöitä. Viisi vuotta valmistumisensa jälkeen 94 prosenttia humanisteista kokee työtehtäviensä vastaavan yliopistollista tutkintoa.

Lähteet:

Maisterien uraseuranta. Tampereen yliopistosta vuosina 1999–2000 valmistuneiden työelämään sijoittuminen viiden vuoden kuluttua valmistumisesta.

Ura- ja rekrytointipalvelut, Tampereen yliopisto. 2006.

Tampereen yliopistosta vuonna 2004 valmistuneiden työelämään sijoittuminen.

Ura- ja rekrytointipalvelut, Tampereen yliopisto. 2006.

Pääsihteeri, Pentti Kotoaro

Suomen UNICEF

Pääaine: lehdistö- ja tiedotusoppi

Sivuaineet: kotimainen kirjallisuus, yleinen valtio-oppi, sosiologia, suomen kieli ja taidehistoria

---

Työura

Nykyinen tehtäväni on Suomen UNICEFin pääsihteeri, vuodesta 1998. Olin virkavapaalla kaksi vuotta kevästä 2002 kevääseen 2004, jolloin toimin Punaisen Ristin Keski-Euroopan aluepäällikkönä Budapestissa.

Hain töitä opiskeluaikoina Aamulehdestä vuonna 1967 ja pääsin toimituspäällikön haastatteluun. Etunani oli se, että edellisenä kesänä olin ollut sanomalehti Karjalaisessa kesätoimittajana Joensuussa ja tehnyt siellä urheilua ja uutisia. Toimituspäällikkö päätti lyhyen haastattelun kysymykseen ”Pelaatko pöytätennistä?”. Spontaani rehellinen vastaukseni oli: ”En”. ”Ilmoittaudu urheiluosaston pomolle”. Tein ilta- ja viikonloppuvuoroja ja opin mielestäni urheilutoimittamisen perusjutut.

Sen jälkeen opintojen loppuvaiheessa (1969) tapasin sattumalta Karjalan Kirjapainon toimitusjohtajan. Hän taisi olla rekrytointireissulla Tampereella ja pyysi minua Karjala-lehteen Lappeenrantaan. Tehtäväni oli opastaa kohopainotaloa offset-lehden taitossa. Lehti muutti offset-painoon saman vuoden aikana. (Opintoihini oli sisältynyt kirjapainotaidon kurssi ja sillä oli ilmeisesti merkitystä tässä yhteydessä).

Sattumat ja hyvä työmarkkinatilanne työnhakijan kannalta vaikuttivat työsaantiin tuolloin 60–70-lukujen vaihteessa. Journalismin opiskelu oli selkeä kilpailutekijä. Onnistuin ilmeisesti kesätoissani, ja myös Aamulehdessä, joten sain alan kokemusta jo opiskeluvuosinani.

Minut palkattiin ”kirjoittajaksi” Rank Xeroxiin. Loppututkinnolla (joulukuussa 1969) ja siihenastisella toimittajakokemuksella oli ratkaiseva merkitys. Rank Xeroxin kautta ”ajauduin” markkinointiviestinnän ja tiedottamisen tehtäviin (olin

RX:ssa kolme vuotta, sitten armeija, sitten SPR kahdeksan vuotta, Perusyhtymä Oy neljä vuotta, Kansa-yhtymä Oy hieman vajaa neljä vuotta, Markkinointi Viherjuuri Oy kaksi vuotta, Eka-konserni kolme vuotta ja sitten SPR:n kautta kansainvälisiin tehtäviin Suomen ulkopuolelle). Vuodesta 1998 olen toiminut Suomen UNICEFin pääsihteerinä (Executive Director). Kotimaisissa työpaikoissani olin keskimäärin 3–5 vuotta. Olin utelias oppimaan uusia toimialoja ja siihen tuli tilaisuus sopivin välein.

Kaikki työpaikkani ovat olleet ”oman alan” – viestintä – työpaikkoja. Suomen Punainen Risti tuntui alusta pitäen omalta. Olin talossa yhteensä 8 vuotta tiedotuspäällikön ja vt.järjestöjohtajan tehtävissä ja siirryttyäni uteliaisuudesta rakennus-alalle vuonna 1982 (Perusyhtymän tiedotusjohtajaksi) jatkoin SPR:ssä vapaaehtoisena ja kävin myös nk. kansainvälisen delegaattikoulutuksen jatko- ja täydennyskursseja ajatukseni ”jonakin päivänä lähteä maailmalle”. Se tapahtui sitten 12 vuotta myöhemmin vuonna 1994, Punaisen Ristin maaedustajaksi Namibiaan.

Johtajakoulutuksen sain sekä yritysmaailmassa että Punaisessa Ristissä. Monikulttuurisia työyhteisöjä olen johtanut Minskissä (Punaisen Ristin aluedelegaatio) 1997–98 ja Budapestissa (Punaisen Ristin Keski-Euroopan aluetoimisto) 2002–04 toimien niiden toimistojen päällikkönä. Suomen UNICEFin pääsihteeriksi minut ilmeisesti valittiin Punaisen Ristin kv. kokemuksen ja yritysmaailman tuntemuksen vuoksi. Teen ”toimitusjohtajan” työtä vastaten järjestön toiminnasta ja taloudesta. Samalla olen mukana kansainvälisen UNICEFin tehtävissä, toimin UNICEFin Fundraising Think Tankin ja Fundraising Forumin puheenjohtajana (2006–2008).

Toimittajakokemus ja yritysten viestinnän johtotehtävissä toimiminen on antanut hyvän pohjan nykyiselle johtajantyölleni. Olen oppinut nopeaa päätöksentekoa ja toimimaan monenlaisten ihmisten kanssa. Ehkäpä juuri uutistyo on opettanut eniten nopeaan reagointiin ja päätöksentekoon.

Harrastin oman alan järjestötoimintaa aktiivisesti 70- ja 80-luvuilla. Olin mukana Suomen Tiedottajien liiton johtokunnassa ja myös puheenjohtajana 80-luvun alkuvuosina kaksi vuotta, PR-alan maailman (IPRA) ja Euroopan (CERP) järjestöissä, ja hankin sitä kautta kansainvälisiä yhteyksiä ja kokemusta.

Ennen ensimmäistä oman alani työpaikkaa olin lukiovuosina kesät rakennuksilla maalarin oppilaana ja maalarina. Se oli erinomainen kokemus sosiaalisesti. Olin mukana porukassa, jossa oli veteraaneja ja nuorempia ammattimiehiä. Ra-

kennusalan huumori, puhekieli ja persoonat loivat valmiutta sopeutua erilaisiin porukoihin myöhemmin ja niinä kesinä tuli hyvä juttuvarasto myöhempiin tarpeisiin.

Opiskeluaika

Lehdistö- ja tiedotusoppi oli minulle oikea valinta pääaineeksi. ”Sosiologi” Raino Vehmas professorina oli innostava pohdiskelija opettajana, samoin kokenut lehtimies Pentti Salmelin. Kotimaisen kirjallisuuden professori Eino Kauppinen innosti lukemaan ja lukemisharrastus on tuonut varmaan suurimman henkisen pääoman, myös käyttövoimaksi työyhteisöissä. Valtio-oppi ja sosiologia jäivät raapaisuiksi, toiminnan miehelle loppututkinnon suorittaminen oli tärkeämpää kuin leveä aineyhdistelmä.

Ehdottomasti olisi pitänyt opiskella tilastotiedettä enemmän kuin peruskursseja ja ottaa jokin talousaine mukaan, siihen olisi Tampereella ollut mahdollisuus. Mutta olin sielultani ”puhdas humanisti”. Suomen kielen opinnot vahvistivat kiinnostusta kieleen, etymologiaan, ja taidehistoriasta varmaan on jäljellä se, että museot ja vanhat kirkot kiinnostavat. Siitä harrastuksesta olen saanut myös perspektiiviä kulttuurien parempaan ymmärtämiseen.

En kehittänyt kielitaitoani opiskeluaikoina tarpeeksi, eikä sitä muistaakseni ainakaan markkinoitu opiskelijoille. Kielitaidon niukkuus oli jopa hidastava tekijä kansainvälisiin tehtäviin siirtymisessä ja nyt tällä kokemuksella toimin siinä suhteessa toisin. Vasta Namibiassa sain englannin riittävän sujuvaksi vaativampiin tehtäviin. En ollut vaihto-oppilaana enkä kieliharjoittelussa, joita nyt kadun. Hain stipendiä Yhdysvaltoihin maisterintutkinnon jälkeen, mutta en läpäissyt karsintaa.

Tietotekniikassa opin perustiedot vakuutusosalalla 80-luvulla tietokoneiden tullessa yleisiksi. En ole joutunut pulmiin, tarvittavat taidot opin siis työn kautta. Työharjoittelu Karjalaisessa ja Aamulehdessä antoi ratkaisevan pohjan toimittajajana ja myös tiedottajavalmiuksille. Toimin myös aktiivisesti ainejärjestöissä ja Tampereen Yliopiston Karjalaiset ry:ssä, puheenjohtajanakin. Olin opiskelijalehti Aviisin toimitusneuvostossa. Näillä saattoi olla merkitystä ensimmäisten työpaikkojen kohdalla, osoitus aktiivisuudesta.

Työelämän vaatimukset

Työnhaussa pärjää kokemukseni perusteella uteliaalla, aktiivisella, avoimella ja kuuntelevalla asenteella. Markkinoi itsesi! Hyvistä työntekijöistä tulee pian pula!

Heikkoutena humanisteilla saattaa olla matemaattisten, tilastollisten ja taloudellisten asioiden niukempi hallinta. Työelämässä on osattava budjetoida, tehdä vertailevia laskelmia ja mielellään pitäisi osata lukea tuloslaskelmia ja taseita. Tässä kaikessa auttaa, mikäli humanistilla on asioista jonkinlainen tuntuma jo työelämään siirryttäessä.

Humanistien vahvuutena pidän – opintojen leveydestä ja syvyydestä riippuen – kulttuurien ymmärtämistä ja yleensä avointa, mutkatonta suhtautumista ihmisiin ja ympäristöön.

Projektisuunnittelija, Toni Honkala

Kehitysvammaisten tukiliitto ry

Pääaine: etnomusikologia

Sivuaineet: kansanperinne, musiikkitiede, psykologia, filosofia

---

Työura

Ensimmäinen ”oman alan” työpaikkani oli kansanmusiikin lehtori (ma.) Keski-Pohjanmaan Ammattikorkeakoulun Musiikin ja esittävän taiteen yksikössä (1.8.2003–31.7.2005).

Työpaikan saamiseen vaikuttivat mielestäni: pääaine, sivuaine(et), arvosanat, tutkielman aihe, kielitaito, aktiivinen työnhaku, kyvykkyys hoitaa työtehtävät, henkilökohtaiset ominaisuudet, työkokemus yleensä, henkilökohtaiset kontaktit ja luottamustehtävät. Yksikön johtaja arvioi, että erityisesti psykologian opinnot olisivat eduksi virkaan kuuluneessa opetus- ja ohjaustyössä.

Työssäni opetin samoja aineita, joita olin pääaineenani opiskellut (mm. Suomen kansanmusiikki, Suomen kansanperinne, Maailman musiikkikulttuurit, Musiikkianalyysi, Nuotintaminen, Musiikin tietotekniikka, Tietotekniikan perusteet, opinnäytetöiden ohjaus)

Uskoakseni pro gradu -tutkielma ja siitä saatu arvosana (eximia) oli eräs suurimmista vaikuttavista tekijöistä ensimmäisen oman alan työpaikan saannissa. Tutkielmani käsittelee Suomalaisen kansanlauluperinteen rekilaulujen syntaksia. Kansanmusiikki ei koskaan sinänsä ollut kaikkein lähinnä minun omia intressejäni, mutta professori ehdotti aiheita. Olin kiinnostunut hänen silloin esittelemästään uudesta musiikin analyysitavasta ja siitä myöhemmin johtuneesta musiikkiopista.

Valmistumiskeväänäni lähetin erilaisia työhakemuksia varmaan kolmisenkymmentä akseleilla Helsinki–Rovaniemi ja Joensuu–Turku. Tuolloin Kokkolasta saamani työpaikka oli ainoa, joka varsinaisesti oli täsmälleen koulutustani vastaavaa.

Luulen työnantajien tuolloin kyselleen entisistä, opiskeluaikaisista työpaikoistani kommentteja. Olin tuolloin mukana myös samassa tutkijakoulussa kuin eräs tulevista työtovereistani, joka oli päättämässä valinnastani. Uskon, että työnantajat haluavat palkata ennemmin henkilöitä, joilla on jotakin työkokemusta, kuin henkilöitä jotka tulevat suoraan opintoputkesta.

Kohtuullisen korkea työmoraali ja kyvykkyys tehdä aloittamansa asiat loppuun on työelämässä tärkeää. Työmoraali tosin säätyi sitten itse työtä tehdessä muotoon, jossa se varmaan voi monilla tänä päivänä olla tietyillä aloilla. Tarkoitin sitä, että kun on vähän työn tekijöitä, ja heille koko ajan tuupataan lisää työtä, ei kaikkea työtä voi tehdä sataprosenttisesti vaan täytyy opetella tyytymään vähempään.

Luottamustehtävieni uskon vaikuttaneen työnantajan kuvaan luotettavuudesta, kyvykkyyydestä ja vastuullisuudesta. Siis jos on jotain luottamustehtäviä tehnyt, se voi kirkastaa hakijan kuvaa työnantajan silmissä.

Nykyään toimenkuvani muodostuu useammasta yhtäaikaisesta työtehtävästä:

1. Projektisuunnittelija ma. Selko-e-projektissa Kehitysvammaisten tukiliittory:ssä (1.4.2007–31.12.2008). Tietotekniikka-alan koulutusta, ohjelmistojen testausta ja konsultointia.
2. Tuntipalkkainen projektikoordinaattori ma. Tampereen yliopiston Musiikin tutkimuksen laitoksella (1.3.2007 –). Varttuneiden opiskelijoiden lisärahoituksella toimivan tutkielmien ”sparrausseminaarin” koordinointi ja vertaistukijana toimiminen.
3. Sivutoiminen, tuntipalkkainen tuntiopettaja Keski-Pohjanmaan konservatoriossa ja Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Musiikin ja esittävän taiteen yksikössä (1.8.2005–). Periodiluonteista tuntiopetusta Musiikin tietotekniikassa, Länsimaisen musiikin historiassa, Muusikon työergonomiassa ja opinnäytetöiden ohjaamisessa. Kaksivuotisen määräaikaisen viran rauettua v. 2005 jatkoin kaksi lukuvuotta tuntiopettajana näissä oppilaitoksissa.

Aiemmin olen tehnyt töitä muutamassa paikassa rakennusalalla sekatyömiehenä, kasvihuoneella sadonkorjuualan töitä, Nokian renkaat Oyj:ssä renkaankokoajana pari vuotta (tämä on ainoa tähänastinen vakituinen työsuhde), Nokian kaupungilla sisällöntuottajana parin kuukauden projektissa, pari kertaa professorin tutkimusapulaisena hänen projekteissaan ja satunnaista jooganohjaustyötä.

Kaikista näistä on ollut hyötyä persoonallisuuden muovautumisessa, käytännön työelämän monipuolisessa tuntemisessa ja sosiaalisen interaktion vähittäisessä suuntautumisessa kohti häiriintymättömämpää kontaktitilanteen itsetuntemusta, siis kohti yksilöllistä elämänymmärrystä yhteisöllisyydessä.

Opiskeluaika

Pääaineenani luin etnomusikologiaa. Työelämään oppiaine antoi kulttuuri-relativistista ja kriittistä ajattelua, kulttuurien ja ajattelusysteemien erittelyyn ja analysointiin liittyviä työkaluja. Katson näistä kaikista olleen ja olevan hyötyä yleissivistävinä, mutta myös käytännöllisinä eri persoonallisuuden piirteitä muovanneina tekijöinä.

Kaikki sivuaineeni ovat olleet mielekkäitä monialaisuuden muotoutumisen kannalta. Filosofia (35 ov) opetti analyttistä ajattelua, länsimaisen ajattelun historiaa, tieteen filosofiaa ja uskomusjärjestelmien tietoteoreettista analysointia. Psykologia (25 ov) tarjosi sosio-kommunikatiivisia taitoja, luonnontieteellistä ajattelua ja näkökulmaa ihmiseen ja elämään. Musiikkitiede (17 ov) antoi analyttisiä työkaluja, matemaattisävyistä ajattelua sekä muotojen hahmottamista paperilla ja kuulohavainnossa. Perinteentutkimus (16 ov) johdatti inhimillisen toiminnan ja kulttuurin hahmottamiseen perinteenä, tiettyjä lainalaisuuksia noudattavina toimintoina. Kaikki ovat olleet hyödyllisiä, mitään en jättäisi pois!

Kieliä olisi kannattanut opiskella enemmän. Tosin tähänastisen työurani kannalta olen pärjännyt erittäin hyvin näinkin. Yliopistossa olisi kuitenkin ollut mahdollista saada korkeatasoista kieliopetusta ilmaiseksi. Olin opintojen aikana vaihdossa Lissabonissa, Portugalissa. Matka oli hyvä ja opettavainen elämäntaidollisesti ja kulttuurillisesti. Työelämän kannalta siitä ei ole vielä ollut suoranaista hyötyä. Työharjoittelu laitoksellani antoi arkistoalan valmiuksia sekä kontakteja laitoksen henkilökuntaan.

Tietotekniikkataidot olen hankkinut pääasiassa itse oppimalla, tekemällä ja harjoittelemalla. Olen töissäni opettanut mm. tietotekniikan perusteita ja musiikin tietotekniikkaa. Myös tämän hetkinen työni liittyy tietotekniikkaan ja internetiin.

Gradun aihepiiristä oli hyötyä ensimmäistä valmistumiseni jälkeistä työtä ajatellen. En suunnitellut gradua työelämää ajatellen. En tehnyt opintojani ylipäätään työelämää ajatellen. En silloin, enkä oikeastaan nytkään pitäisi työelämää ensisijaisena motivaattorina opintojani ajatellen.

Olin varapuheenjohtajana ainejärjestössä sekä toimin alan tieteellisessä lehdessä (Musiikin suunta) toimituskunnan jäsenenä. Nämä näyttävät ihan hyviltä CV:ssä.

Olen harrastanut joogaa ja meditaatiota. Lisäksi aikaisemmat urheiluharrastukset, mielenterveyskuntoutujan tukihenkilönä toimiminen sekä saattohoitokodin vapaaehtoistyöntekijyys ovat antaneet minulle rauhallisuutta. Myös kehoitetoisuuden lisääntyminen ja itsetuntemuksen syventyminen ovat osoittautuneet hyviksi missä vaan – myös työpaikkahaastattelussa!

Työelämän vaatimukset

Samanlaisella asenteella pärjää niin työelämässä kuin työelämän ulkopuolellakin: rehellisyys, luotettavuus, kunnioittavuus, tilan antaminen ja lempeä jämäkkyys.

Humanistien vahvuuksia voivat olla lempeys, kulttuuristen kokonaisuuksien hahmottaminen, nopea omaksumiskyky, yleistieto, mukautuvuus, kirjoittamis- ja viestintätaidot. Heikkouksia voivat puolestaan olla jämäkkyuden puute, taloudellishallinnollisteknisten kokonaisuuksien ja yksityiskohtien tiedostamattomuus.

HUMANISTI YRITTÄJÄNÄ – UUSI MAHDOLLISUUS

Heikkous: ennakkoluulot

Mielikuvat ja ennakkoluulot haittaavat usein opiskelijoiden työllistymistä, mutta ne vaivaavat ja rajoittavat enemmän työtä hakevaa opiskelijaa kuin työnantajaa. Kokemuksensa perusteella monet työnantajat näkevät hakijan kyvyt ja mahdollisuudet muodollisuuksista ja koulutusalaista riippumatta. Poikkeuksia toki on.

Suurempi ongelma on se, että liian monet opiskelijat ovat vanhoillisia, ennakkoluuloisia ja aloitekyvyttömiä. He seuraavat tavanomaisia malleja, jotka tuntuvat turvallisilta, mutta jotka vievät vain tavanomaiseen. Vaativilla aloilla tarvitaan enemmän luovia riskinottajia kuin kaiken vain hyvin tekeviä kilttejä ja täydellisiä koululaisia.

Ennakkoluuloihin kuuluu esimerkiksi tavaton sidonnaisuus omaan alaan. Historian opiskelija kehittää ammattitaitoa lukemalla vielä yhden historia-arvosanan. Sen sijaan hallinnon, tekniikan tai talouden opinnot ovat edelleen harvinaisia. Huomaamatta jää, että oman alan tehtäviä voi olla myös oman alan ulkopuolella tai että oman alan pätevyyttä voi käyttää toisen alan tehtäviin. Lisäksi hyvään tehtävään ”omalla” alalla voidaan tulla monta kautta ja kiertoteitä. Tärkeintä on hankkia mitä tahansa työkokemusta. Monipuolisuus lisää kykyä ratkaista ongelmia ja kestää paineita.

Humanististen alojen sidonnaisuus valtioon ja kuntiin on ollut myös suuri rajoite. Virka ja yksi elinikäinen tehtävä on edelleen se, mitä haetaan. Saattaa olla, että humanisteiksi valikoituu keskimääräistä enemmän turvallisuuden tavoittelijoita, jotka sietävät heikosti haasteita ja vain pieniä riskejä mutta jotka vastapainoksi tyytyvät perin vähään. Humanistisen alan koulutus on ollut halpaa, joten sitä valtiovallan on ollut helppo lisätä ja luvata. Koulutuksen laatu ja joskus tarve-

kin on kuitenkin todellinen ongelma, josta on ollut vain vähän suorasukaista puhetta.

Yrittäjäksi ryhtyminen on kuviteltu erityisen vieraaksi humanisteille ja sosiologeille. Ennakkoluulot ovat merkillisiä, sillä monilla aloilla humanistien freelancer-työt ovat olleet tavallisia. Freelancerina toimimista on pidetty jopa arvokkaana, koska siinä seurataan riippumatonta vapaan älymystön tapaa tehdä töitä eli myydä ajatuksiaan. Mutta mikä ero yrittämisen ja freelancer-työn välillä lopulta olisi? Ero on pieni. Se on kuitenkin siinä, että freelancerina toiminen on todella helpompaa, sillä palkanmaksajalla on velvollisuuksia, joista palkansaajan ei tarvitse tietää. Toisaalta yrittäjänä toimiminen antaa aloitteelliselle ihmiselle mahdollisuuksia, joita muuten ei synny.

Vahvuus: osaaminen

Humanistisen alan opiskelijoilla ja – jos hienoinen puolueellisuus sallitaan – eritoten historianopiskelijoilla on vahvuuksia, jotka ovat vielä osin tunnustamatta sekä työmarkkinoilla että useimpien humanistiopiskelijoiden omassa päässä. Nämä kyvyt ovat vielä sellaisia, joita nykyaikaisessa työelämässä yhä enemmän etsitään.

Yksi suuria etuja on kokonaisnäkemys, joka kehittyy vaativien sivistävien opintojen myötä. Kun siihen yhä useammin kuuluu myös talousasioita, hallintoa ja johtamista sekä joskus jopa teknisen alan osaamista, on se juuri sitä, mitä nopeasti muuttuvassa työelämässä tarvitaan. Ilman yleissivistystä yksityiskohtien alituiset käänneet vievät mukanaan ja siten harhaan. Yleissivistys antaa kykyä ajatella ja arvioida kehityksen pääkohtia ja pääsuuntia. Yleissivistys on muutoksen hallinnan tärkeimpiä keinoja.

Sen lisäksi tällaiset avut ovat kuin taivaan lahja monikulttuurisessa työympäristössä, jossa pitää ymmärtää ihmisiä ja heidän tapojaan. Näitä avuja tukee suomalaisten opiskelijoiden ja etenkin naisopiskelijoiden hyvä kielitaito. Tätä menoa maailman johtopaikoilla tullaan näkemään useampia suomalaisia naisia, jos poliittinen ilmapiiri sen sallii, kuten tällä hetkellä näyttää. Sekin auttaa, että suomalaisten avoimuuden ja luotettavuuden merkitys saattaa korostua monikulttuurisissa oloissa. Avoimuus kuulostaa hullulta ja naurettavalta, kun puhutaan suomalaisista, mutta asioiden hoidossa ja kansainvälisessä yhteistyössä suomalaisten tyyli herät-

tää monien huomion ja luottamuksen. Avoimuus tarkoittaa tässä sitä, että tosiasia on kaikille sama. Milloin se kerrotaan, voi vaihdella.

Tehdä jotain – luoda jotain

Ihmiset ajattelevat usein, että jossakin on se kolo, mihin itse kukin uskoo onneksaassa tapauksessa sopivansa, kun ”on valmistunut”. Monet katsovat, että heille pitää sellainen kolo järjestää. Ajatus on syntynyt suomalaisen keskiluokan pienuudesta ja pikkuporvariston vähälukuisuudesta. Itsenäisiä ammatinharjoittajia ja yrittäjiä on ollut vähän eikä se ole ollut kovin muodikasta. Pikkuporvarillisuutta halveksitaan, vaikka se yleensä tarkoittaa vain sitä, että työnsä ja koulutuksensa ansiosta voi pitää itsensä ja perheensä puutteen rajan paremmalla puolella. Opiskelijoiden ja korkeasti koulutettujen ihmisten tulisikin ajatella, että työ luodaan sen kiinnostuksen ja osaamisen pohjalta, joka jo teini-ikäiselle alkaa kehittyä.

Aikana, jolloin puhutaan tietotaloudesta, globalisaatiosta ja kaikkialla kiihtyvistä muutoksesta, on mieletön määrä asioita, joilla voi auttaa ihmisiä, yrityksiä, valtion laitoksia ja ministeriöitä sekä kansainvälisiä järjestöjä. Voidaan puhua tietotyön ja tiedonhallinnan erilaisista tehtävistä, joista pääosa on tuskin vielä edes syntynyt. Vain jäsenelty tieto on käyttökelpoista, ja vain asiantuntija kykenee jäsentämään tietoa uskottavasti. Myös kulttuurituotannon tehtävät lisääntyvät. Osaamisesta maksetaan.

Monet uudet ideat ja menestystarinat ovat syntyneet autotallissa tai pienen kodin sohvapöydällä. Nuorten ihmisten luovuudella on suunnaton merkitys eri maiden kansantaloudessa. Eritoten Suomessa ongelmana on se, että nuoret aloittavat perin myöhään.

Se, mitä yrittäjäksi aikova tarvitsee, on kyky pukea osaaminen tuotteeksi, joka voidaan myydä. Sanalla ”tuote” on ollut humanistien piirissä sama kaiku kuin synnillä ennen vanhaan. Kuitenkin kysymys on vain siitä, että tuote on palvelu, jolla joku voi ratkaista ongelmansa tai kehittää omaa työtään entisestään. Tuote merkitsee visiota eli näkemystä siitä, mitä osaa ja miten aikoo osaamistaan kehittää. Jos valtion virastoissa ja laitoksissa tekee välillä sitä ja välillä tätä ilman tavoitteellista tulosta tai selkoa siitä, minkä rattaan tai vision osana on – tiimistä puhumatakaan – on tietysti vaikea ymmärtää, miksi tuote on myönteinen osaamisen visio

eikä kaupallista humpuukia. Karl Marx sanoi, että kaikki, mikä on myynnissä, on tavaraa. (Hän tarkoitti tuotetta.) Totta. Totta sekin, että tavaran arvo luodaan työllä ja osaamisella. Yrittäminen perustuu tuotteeseen eli siis osaamisen pukemiseen sellaiseen muotoon, että toinen ymmärtää, mitä osaamista toinen myy.

Oikea aika

Ei pidä ajatella, että yrittäjäksi olisi ryhdyttävä heti tai ei koskaan. Ei myöskään tarvitse ajatella, että yrittäjän roolista ei olisi paluuta muiden palvelukseen. Useimmat ovat perustaneet ensimmäisen yrityksensä yli 40-vuotiaina. Se johtuu siitä, että rikkaita sukuja on ollut vähän ja lisäksi siitä, että asiantuntijapalveluissa yrittäminen on poikkeuksellisen vaativaa ja vastuullista. Monilla nuorilla on kuitenkin niin sanottua draivia, jota voisi käyttää jo ennen 40:tä ikävuottaan. Pitää muistaa, että kaikkea ei tarvitse osata. Sen sijaan pitää osata koota ihmisiä ja asioita yhteen hyvän idean pohjalta.

Yrityksen perustaminen on helppoa eikä se vaadi kovin paljon rahaa. Paras muoto – uskallan sanoa – on osakeyhtiö, vaikka toki voi aloittaa muista yritysmuodoista. Niiden verotus ja edut ovat kuitenkin kiusallisen lähellä henkilöverotusta. Osuuskunta voi olla hyvä vaihtoehto monille. Yritys tarvitsee luotettavan henkilön, joka edustaa yritystä ja ottaa siitä vastuun asiakkaiden edessä ja julkisuudessa, ja yritys tarvitsee tietokoneen sekä postiosoitteen. Lisäksi yritys tarvitsee verotusta (laskutusta) varten ly-tunnuksen ja parin liuskan verran ohjeita verotuksesta ja vakuutuksista. Neuvoja saa esimerkiksi osoitteesta www.ensimetri.fi. Tampereella toimii myös Professia Oy (www.professia.fi), joka auttaa erittäin osaavasti, käytännöllisesti ja mukavasti.

Kurssien puutetta ei tarvitse surra. Useimmat yrittäjät eivät ole koskaan saaneet mitään yrittäjäkoulutusta eivätkä tukeakaan. He osaavat jotakin ja opettelevat hanakasti lisää. Työ tekijäänsä neuvoo.

Alkuun yrittäjän tavoitteeksi riittää oma toimeentulo. Parasta on silti heti tottua ajatukseen, että yritys kasvaa ja että laajentaminen voi olla viisasta monista erisyistä. Tavallisesti suomalaiset yritykset ovat tyytyneet liian pieneen ja liian vaatimattomaan.

Tampereen yliopiston historiatieteen laitos järjesti keväällä 2006 ensimmäisen yrittäjäkurssin humanistisen alan perusopiskelijoille. Siihen kuului lyhyt työhar-

joittelu ja siis yhteistyötä yksityisten työnantajien kanssa. Mahdollisuudet osoit-
tautuivat suuriksi ja palkitseviksi. Työnantajien palaute opiskelijoistamme oli
hämmentävän myönteistä.

Carpe diem!

Marko Nenonen

yliopistonlehtori (historia), dos.
entinen yrittäjä (Chronicon Oy)

Yrittäjä, Katri Syvärinen

Viestintä Katri Syvärinen Ky / Viestintätoimisto Tenho

Pääaine: suomen kieli (kielikonsultin erikoistumisopinnot)

Sivuaineet: tiedotusoppi, markkinointi, hypermedia, mediakulttuuri, yleinen kielitiede ja sosiologia.

Työura

Ensimmäinen ”oman alan” työpaikka oli työharjoittelupaikkani. Harjoittelun jälkeen sain jäädä samaan paikkaan kesätöihin ja opiskelujen ohella osa-aikatyöhön. Työt olivat monipuolisia tiedottajan tehtäviä.

Merkittävät paikan saantiin vaikuttaneet tekijät olivat käsittääkseni aktiivisuus työnhaussa, persoonallisuus / henkilökohtaiset ominaisuudet (olin kuulemma ”hyvä tyyppi”, reipas, oma-aloitteinen, asiallinen), sekä harrastuksissa ja luottamustehtävissä osoittamani kiinnostus oman alan työtehtäviä kohtaan. Jo ennen oman alan töiden saantia olin osallistunut aktiivisesti eri yhdistysten lehtien tekemiseen, minkä ansiosta pääsin esittelemään työnäytteitä jo ensimmäistä oman alan työtä hakiessani. Jonkin verran paikan saantiin vaikuttaneita tekijöitä olivat pääaine ja sivuaineet sekä atk-aidot.

Myöhemmin oman alan työpaikkojen saantiin ovat pääasiassa vaikuttanut oman alan työkokemus, kyvykkyys hoitaa työtehtävät, organisaation tuntemus (vaihdoin tehtävää samassa organisaatiossa) ja henkilökohtaiset kontaktit. Eräässä toimittajan työtehtävässä olennainen tekijä valinnassani oli se, että tunnen harrastusteni kautta kyseisen lehden substanssin erittäin hyvin. Tiedottajan ja toimittajan tehtävissä kyvykkyuden olen voinut esittää esimerkiksi konkreettisilla työnäytteillä. Merkityksettömiä tekijöitä työn saannissa ovat mielestäni olleet kansainväliset opinnot tai niiden puute ja tutkielman aihe.

Ennen oman alan töitä olin hankkinut työkokemusta muutamasta työpaikasta yhteensä parin vuoden ajan, mutta tuon kokemuksen merkitys ei ole ollut suuri.

Nyt toimin yrittäjänä Viestintätoimisto Tenhossa, joka tarjoaa asiakasyrityksilleen viestinnän strategista suunnittelua, tuotantoa ja valmennusta. Yrittäjäksi ryhtyminen on tietenkin aivan oma lukunsa. Olennaista siinä on paitsi aiemmissa työtehtävissä hankittu kokemus sekä yrityksen toimintaan liittyvien asioiden tuntemus, myös henkilökohtaiset ominaisuudet: rohkeus ja uskallus sekä kyky ottaa vastuuta ja sietää riskejä ja painetta.

Opiskeluaika

Pääaineeni oli suomen kieli, josta luin kielikonsultin erikoistumisopinnot. Sivuaineena luin tiedotusoppia, yrityksen taloustiedettä (markkinointi), hypermediaa sekä hieman av-kulttuuria, yleistä kielitiedettä ja sosiologiaa.

Opintojeni vahvuutena pidän aineyhdistelmäni monipuolisuutta ja poikkitieteellisyyttä. Pääaineen olin valinnut kiinnostuksesta kieleen ja viestintään, mutta en opintojen alkuvaiheessa enkä vielä puolivälissäkään osannut tarkasti sanoa, mitä haluaisin tehdä. Tiedotusoppi ja markkinointi antoivat monipuolisen käsityksen viestinnästä ja sen mahdollisuuksista. Nyt pystyn käyttämään laajasti kieltä eri tehtävissä (tiedottaminen, journalismi, markkinointi) enkä katso maailmaa ai-noastaan kielentuntijan, toimittajan tai myyntimiehen näkökulmasta.

Mikäli vielä olisin yliopistossa, hankkisin vieläkin laajempaa yleissivistystä esimerkiksi lukemalla peruskursseja eri aiheista, vaikkapa kansantaloustiede ja valtio-oppi, jotka lisäisivät yhteiskunnan ja yritysmaailman tuntemustani.

En ollut vaihto-opiskelijana tai työharjoittelussa ulkomailla. Kielitaitoakaan en opiskeluaikana erityisesti kehittänyt. Harrastukseni kautta vietin hieman aikaa Englannissa, mikä edisti kyllä kielitaitoani, mutta työtehtävissäni kielitaidon merkitys on ollut vähäinen.

Tietotekniikkataidot olen hankkinut pääasiassa työelämässä. Toki opinnoista on saanut tiettyjä perusvalmiuksia, mutta olennaisemmin tarvittavat taidot olen oppinut aina kunkin työtehtävän yhteydessä.

Gradun aihepiirin halusimme gradukumppanini kanssa valita työelämää ajatellen ja teimme gradun eräälle organisaatiolle. Jatkoin myöhemmin töitä samassa talossa, mutta en usko gradun vaikuttaneen valintaani tehtävään. Tutkielman aihetta tai arvosanaa ei koskaan ole kysytty työnhaun yhteydessä.

Toimin opiskeluaikana ainejärjestössä sekä muutamassa muussa yhdistyksessä. Tein niissä pääasiassa omaan alaani liittyviä tehtäviä (lehtitoimikunta, kotisivujen ylläpito, jäsentiedotteen toimittaminen), joista oli apua ensimmäistä työpaikkaani hakiessa. Työsaantiin vaikutti positiivisesti myös suorittamani harjoittelu Tampereen teknillisen yliopiston tiedotusyksikössä. Tiedottajan ja/tai toimittajan työssä saattaa olla erityistä hyötyä, mikäli tuntee jonkin erityisalan hyvin vaikkapa harrastuksensa kautta. Toisaalta substanssin tunteminen ei aina kuitenkaan ole olennaista työnhaussa – tämä riippuu työnantajasta.

Seurasin jo opiskeluaikana jonkin verran työmarkkinoiden tilannetta viestintäalalla. Se auttoi ymmärtämään työelämän ja työtehtävien vaatimuksia sekä myös antoi käsityksen työtilanteesta. Liityin myös jo opiskeluaikana ProCom – Viestinnän ammattilaiset -järjestöön ja osallistuin Tampereen talousalueen tiedottajien tilaisuuksiin. Niistä olen saanut arvokkaita kontakteja. ProComissa olin mukana mentorointiohjelmassa, ja mentoristani on tullut minulle pitkäaikainen yhteistyökumppani. Sitä kautta löytyi Viestintätoimisto Tenho, jonka Tampereen toimipisteeseen yrittäjäksi olen äskettäin ryhtynyt.

Kolmannen opiskeluvuoden puolivälistä alkaen olen muutamaa kuukautta lukuun ottamatta ollut koko ajan oman alani kokopäivä- tai vähintään osa-aikatyössä. Yksi tärkeimmistä tekijöistä työllistymisessäni on mielestäni ollut se, että koko opiskeluaikani suuntasin itseäni ja opintojani aktiivisesti kohti työelämää: pohdin tietoisesti ainevalintojani, omaa osaamistani ja kiinnostuksen kohteitani sekä yksin että yhdessä opiskelijatovereideni kanssa. Jos opiskelee vain opiskelua varten ja valitsee pelkästään niitä aineita, jotka tuntuvat itsestä kivoilta ja mielenkiintoisilta, ei työllistyminen välttämättä ole niin helppoa. Täytyy myös ajatella eri oppiainesten hyötyjä työelämässä.

Yliopiston tarjoamat mahdollisuudet kannattaa käyttää tarkkaan hyväksi. Osallistuin toisena opiskeluvuonna Osuvilla opiskeluvälinoilla työelämään -pilottiryhmään. Ryhmän vertaistuki oli erittäin tärkeää, ja toisaalta siellä tuli harjoitettua juuri mainitsemaani itseanalyysia. Ryhmän tekemistä harjoituksista muistan erityisesti yhden, jossa piti määritellä oma unelmatyöpaikka sekä keinot, joiden kautta siihen pääsee. Kolme vuotta valmistumiseni jälkeen pääsin juuri siihen unelmapaikkaan, jonka olin harjoituksessa maininnut!

Työelämän ja yrittäjyyden vaatimukset

Työelämässä menestymiseen vaaditaan onnistunutta yhdistelmää monipuolista osaamista ja itseluottamusta sekä taitoa markkinoida niitä. Mikään niistä ei yksin riitä, mutta yhdessä niistä muodostuu työelämässä haluttu paketti. Yksittäisten taitojen sijaan tärkeämpää on osata hallita kokonaisuuksia ja katsoa asioita laajasti, mutta hoitaa kuitenkin yksittäiset pienetkin tehtävät riittävän huolellisesti. Yksittäiset (tekniset) taidot, kuten jonkun tietyn atk-ohjelman, ehtii yleensä oppia töissäkin, kun sitä tarvitaan. Käsitykseni mukaan persoonallisuus voi olla vieläkin ratkaisevammassa roolissa kuin osaaminen.

Humanistien heikkoutena työelämässä pitäisin nimenomaan itseluottamuksen puutetta. Ei pitäisi alistua käsitykseen, että olemme ”vain” humanisteja eikä meitä kukaan palkkaa. Toisaalta itseluottamus ei siis yksin riitä, joten jos emme ole haluttavia työmarkkinoilla, meidän pitää tehdä itsestämme sellaisia. Työnantajilla ei ole velvollisuutta palkata ketään siksi, että tämä on opiskellut itseään kiinnostavia mutta työnantajan kannalta hyödyttömiä asioita.

Suosittelen humanistille kaupallisen ajattelun kehittämistä, käytännössä kaupallisten aineiden lisäämistä opintoihin. Siitä on hyötyä sekä oman osaamisen markkinoinnissa että yleisesti yritysmaailman ymmärtämisessä. Niiden merkitys työnsaannissa toki riippuu halutusta tehtävästä ja työnantajasta. Mutta jos haluaa toimia yrityksessä, on tärkeää ymmärtää, miksi yritykset ovat olemassa ja miten ne toimivat. Kaupallisuutta ei saa pitää mörkönä. Sen sijaan taitavalle kielenkäyttäjälle markkinointitehtävät voivat olla mielenkiintoisia haasteita, jossa jokaisessa on selkeä, käytännönläheinen tavoite. Viestintätehtävissä tärkeitä ovat myös viestinnän eri osa-alueiden tuntemus ja hyvä yleissivistys.